

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Запобігання митним ризикам при імпорті віскі»

Студентки 2 курсу, 9м групи,
спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»
спеціалізації
«Митна справа»

Ткачук Ганни
Володимирівни

Науковий керівник
канд.хім.наук, доцент

Калуга Ніна
Василівна

Науковий консультант
канд.техн.наук, доцент

Галько Світлана
Василівна

Гарант освітньої програми,
док-р.техн.наук, професор

Мережко Ніна
Василівна

Київ 2021

Завдання по ВКР

Завдання по ВКР

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ РИЗИКАМИ ПРИ ІМПОРТІ ВІСКІ.....	9
1.1. Стан та тенденції ринку віскі в Україні та світі.....	9
1.2. Вимоги до якості та безпечності віскі.....	15
1.3. Особливості застосування системи управління ризиками при імпорті віскі.....	22
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ТА ТОВАРОЗНАВЧА ЕКСПЕРТИЗА ВІСКІ.....	25
2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження.....	25
2.2. Характеристика асортименту віскі на ринку України.....	28
2.3. Товарознавча експертиза віскі та оформлення її результатів.....	36
РОЗДІЛ III. ЗАПОБІГАННЯ МИТНИМ РИЗИКАМ ПРИ ІМПОРТІ ВІСКІ..	42
3.1. Класифікація віскі згідно з УКТЗЕД та визначення товарів групи «прикриття»	42
3.2. Визначення митної вартості та оподаткування віскі в режимі імпорту...	47
3.3. Розробка профілів ризику при митному оформленні імпорту віскі.....	52
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	58
ДОДАТКИ.....	65

АНОТАЦІЯ

Ткачук Г.В. Запобігання митним ризикам при імпорті віскі

Охарактеризовано стан та тенденції розвитку ринку віскі в Україні та світі, висвітлено основні його проблеми та досліджено асортимент. За визначеними критеріями, засобами та методами дослідження віскі проведена товарознавча експертиза асортименту з метою встановлення відповідності досліджуваного об'єкта вимогам нормативних документів.

Розглянуто класифікацію віскі згідно з УКТЗЕД та визначено митну вартість та оподаткування віскі в режимі імпорту. Досліджено профілі ризику при митному оформленні імпорту віскі.

Ключові слова: ринок алкогольних напоїв, віскі, митні ризики, імпорт, митна вартість.

SUMMARY

Tkachuk G.V. Prevention of customs risks when importing whiskey

The state and tendencies of whiskey market development in Ukraine and the world are characterized, its main problems are covered and the assortment is investigated. According to the defined criteria, means and methods of research of whiskey the commodity examination of the assortment for the purpose of establishment of conformity of the investigated object to requirements of normative documents is carried out.

The classification of whiskey according to UCGFEA is considered and the customs value and taxation of whiskey in the import mode are determined. Risk profiles for customs clearance of whiskey imports have been studied.

Keywords: market of alcoholic beverages, whiskey, customs risks, import, customs value.

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогоднішній день ринок алкогольної продукції в Україні представлений досить широко. Українські виробники досить успішно витісняють імпортні товари. Але в той же час легальному ринку дуже складно конкурувати з тіньовим бізнесом. Підвищення акцизної ставки може як підвищити надходження до Держбюджету, так і знизити їх.

Алкоголь є частиною людської культури вже протягом багатьох століть. Споживання таких напоїв в невеликих кількостях підвищує тонус організму та захищає від багатьох хвороб. Але якщо споживати їх у великій кількості або низької якості, то це може призвести до порушення діяльності організму людини або отруєння.

Віскі – це культовий міцний напій, отриманий у результаті дистиляції продуктів бродіння злаків. Віскі – це спиртовий напій міцністю 40–45% зі специфічним ароматом та смаком, виготовлений шляхом перегонки зброженого суслу з ячменю, кукурудзи чи жита, з подальшою витримкою дистиляту в дубових, обвуглених усередині бочках і купажуванням його з виправленою водою [4].

Ринок алкоголю є досить прибутковим, а темпи приросту виробництва з кожним роком збільшуються. Це призводить до збільшення конкуренції та підвищення якості та різноманіття продукції. На сьогоднішній день ринок алкогольної продукції, а саме віскі в Україні представлений досить широко.

Елітні алкогольні напої, у тому числі і віскі, що імпортуються в Україну, належать до числа товарів, які найбільш часто фальсифікуються. Це пов'язано з тим, що реалізація цих товарів, зокрема віскі, приносить великі доходи і виробникам, і реалізаторам, тому мотивація збільшити обсяги продажу шляхом розведення водою або технічним спиртом часто має місце. Саме тому, в сучасних умовах зростає актуальність ідентифікації віскі, для чого необхідне розширення критеріїв, методів та засобів ідентифікації. Крім того, надзвичайно важливим завданням, загалом, є запобігання заниженню

ціни та митних платежів при імпорті віскі в Україну. Таким чином, запобігання митним ризикам при імпорті віскі є досить актуальним на сьогоднішній день.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є проведення експертизи віскі при митному оформленні з метою підтвердження коду згідно з УКТЗЕД та визначення шляхів мінімізації митних ризиків при імпорті даного овару.

Об'єктом дослідження є віскі, що переміщується через митний кордон в режимі імпорту та реалізується на території України.

Предметом роботи є критерії, методи, засоби ідентифікації віскі, його класифікація згідно з УКТЗЕД, товарознавча експертиза віскі, а також розробка профілів ризику при митному оформленні імпорту віскі.

Для досягнення поставленої мети даної роботи необхідним є виконання таких основних завдань:

- дослідити стан та тенденції розвитку ринку віскі в Україні та світі;
- розглянути вимоги до якості та безпечності віскі;
- охарактеризувати особливості застосування системи управління ризиками при імпорті віскі;
- охарактеризувати асортимент віскі на ринку України;
- провести товарознавчу експертизу віскі та оформити її результати;
- розглянути класифікацію віскі згідно з УКТЗЕД та визначити товари групи «прикриття»;
- визначити митну вартість та оподаткування віскі в режимі імпорту;
- розробити профілі ризику при митному оформленні імпорту віскі.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано органолептичні та фізико-хімічні методи дослідження якості віскі.

Наукова новизна роботи полягає в обґрунтуванні критеріїв, методів та засобів товарознавчої експертизи віскі, розробленні рекомендацій щодо мінімізації митних ризиків при імпорті даного товару.

Практична цінність полягає у можливості практичного застосування критеріїв, методів та засобів ідентифікації віскі при проведенні товарознавчої експертизи товару Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень Держмитсужби; розроблений профіль ризику може бути використаний в роботі митних органів при митному оформленні віскі.

Апробація. За результатами проведених досліджень було підготовлено та опубліковано наукову статтю: Г. Ткачук Товарознавча експертиза віскі / Г. Ткачук // Збірник наукових статей «Митна справа: практичний аспект» / відп. ред. В.А. Осика. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2021. - Ч.1. - С. 417-425.

Випускна кваліфікаційна робота має наступну структуру: вступ, три розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел, який містить 72 найменування та додатки. Обсяг роботи складає 64 сторінки. Робота містить 13 таблиць, 3 рисунки.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ РИЗИКАМИ ПРИ ІМПОРТІ ВІСКІ

1.1. Стан та тенденції ринку віскі в Україні та світі

На сьогодні основним міцним алкогольним виробом, який споживають українці, є горілка. Це пояснюється як традиціями споживання, так і дешевизною продукту, в порівнянні з іншим міцним алкоголем. Але світові тенденції та глобалізація суспільства сприяють формуванню загальносвітових тенденцій споживання міцного алкоголю. Найбільша категорія на ринку міцного алкоголю, не враховуючи горілки, в Україні в 2018 р. – бренді/коньяк з часткою 57 % в грошовому вираженні та віскі – 22 %. При цьому в натуральному вираженні їх частка склала 57 % і 15 % відповідно. Традиційно великим попитом користуються найбільш відомі міжнародні бренди [58].

Віскі (англ.: whiskey, у Шотландії whisky, від шотл.: uisque baugh чи ірл.: uisce beatha – вода життя) – національний алкогольний напій Шотландії та Ірландії, який отримують перегонкою (дистиляцією) зброженого зернового солоду і витримки спирту у дерев'яних бочках [9].

Перевага надається купажованому віскі та американському бурбону. Більше половини українського ринку віскі належить таким торговельним маркам, як Johnnie Walker, Jameson, Jim Beam, JackDaniel's, Chivas Regal і White Horse. Враховуючи зростання популярності віскі серед споживачів, актуальними є питання формування споживних властивостей, класифікації, асортименту.

На сьогодні найбільшим виробником віскі в світі є Шотландія (експорт шотландського віскі на світовому ринку в натуральному вираженні досі лишається суттєвим – 1,2 млрд. пляшок) [4]. Другою країною за обсягами виробництва віскі в світі є США, що виробляють близько 37 млн коробок

віскі щороку (Jack Daniels і Jim Beam є найбільш відомими американськими брендами віскі). Основою для американського бурбону є кукурудза.

Серед країн-лідерів по виробництву віскі – також Ірландія. І хоча об'єм шотландського скотчу в десятки разів перевищує об'єми розлитого віскі в Ірландії, ірландські винокурні продовжують виробляти дуже якісний продукт. Залежно від виду напою використовуються різні види зерна, у тому числі ячмінь, підсолоджений ячмінь, жито, підсоложене жито, пшениця і кукурудза (маїс). До інших країн-виробників віскі відноситься Канада (віскі виробляється з морозостійкої кукурудзи і додається до 9% інгредієнтів);

Японія – наймолодший виробник віскі (використовується оптимізована шотландська технологія). На заході такий напій, як віскі, є дуже відомим. Серед 40 найпопулярніших міцних напоїв світу 19 – різноманітні види віскі. В Україні цей напій з'явився не так давно. Після розпаду СРСР іноземні виробники та імпортери отримали можливість потрапити на ринок спиртних напоїв пострадянських країн.

За загальноприйнятою методикою Всесвітньої організації охорони здоров'я споживання алкоголю вимірюється кількістю літрів чистого етилового спирту, вжитих протягом року людиною старше 15 років. До цієї групи належить приблизно 85% від усього наявного населення. Країни європейського регіону традиційно очолюють рейтинги споживання алкоголю. Згідно зі звітом Всесвітньої організації охорони здоров'я за 2018 р. найвищий рівень споживання алкоголю - у південноєвропейських країнах, де п'ють переважно вино, а найнижчий - на півночі Європи, де частіше вживають міцні спиртні напої.

У південних країнах основним видом споживаного алкоголю залишається виноградне вино, виробництво якого в традиційно виноробних регіонах Європи протягом останніх років стабільно зростало. У північних країнах частіше вживають спирт, горілку, віскі, ром та інші міцні напої, вироблені із зернових культур, а також коньяк.

Згідно із цим звітом Україна лідирує в Європі за часткою споживання міцного алкоголю - 51,5%, випереджаючи естонців - 50,3%, білорусів - 49,0% та чорногорців - 44,6%. Значне вживання міцного алкоголю вважається негативним явищем, адже збільшує ризик серцево-судинних захворювань і сприяє алкоголізму [1].

І якщо офіційним статистичним даним щодо виробництва і споживання алкоголю в країнах Європейського Союзу можна довіряти, адже там вдалося налагодити жорсткий контроль за обігом продукції, то в Україні рівень тіньового алкогольного ринку може сягати від 40% до 50%. Так, наприклад, за даними порталу UBR протягом останніх трьох років ринок легального алкоголю в Україні перебував у стані занепаду, скорочуючи обсяги на 5-10% щорічно. Також зменшується імпорт міцного алкоголю.

Водночас виробництво контрафактної горілчаної продукції на напівлегальних підприємствах в Україні перевищило виробництво легальної. Податківці вважають, що з 30-ти наявних лікєро-горілчаних заводів мінімум 10 займаються виготовленням контрафакту, а частка тіньового ринку сягає 50%, що у вартісному виразі спричиняє втрату доходів бюджетів усіх рівнів у розмірі 10-12 млрд грн на рік.

За даними Держкомстату виробництво усіх видів алкогольної продукції протягом 2016-2018 рр. у цілому впало на -3,63%. Сукупний обсяг виготовленої алкогольної продукції, що вимірюється у кількісних показниках, змінився несуттєво. Проте, якщо розглядати окремі види продукції, статистика свідчить про наявну негативну динаміку.

Дослідження ринку віскі України включає в себе аналіз імпорту віскі, частки найбільших імпортерів і найпопулярніших торгових марок.

Експорт віскі залежить від виробництва цих напоїв в Україні. На даний момент є два офіційних виробника «Віскі»: коньячний завод в м. Дніпро (ТМ Блек Джек) і ВАТ «Бровар» (Тернопільська область, ТМ Микулинецьке), але їх виробничі потужності недостатньо великі, щоб конкурувати з іноземними - самі бренди недостатньо популярні для експорту.

Український ринок віскі розвивається дуже динамічно. За даними Державної служби статистики за останні 4 роки (2017-2020 рр.) обсяг імпорту віскі збільшився у 2,3 рази – у 2017 році імпорт віскі в Україну сягав 50,7 млн. дол.США, а у 2020 році – 139,1 млн. дол.США (рис. 1. 1) [11]. Обсяги експорту віскі є досить низькими порівняно з імпортними поставками, тому спостерігаємо негативну тенденцію сальдо (табл. 1.1).

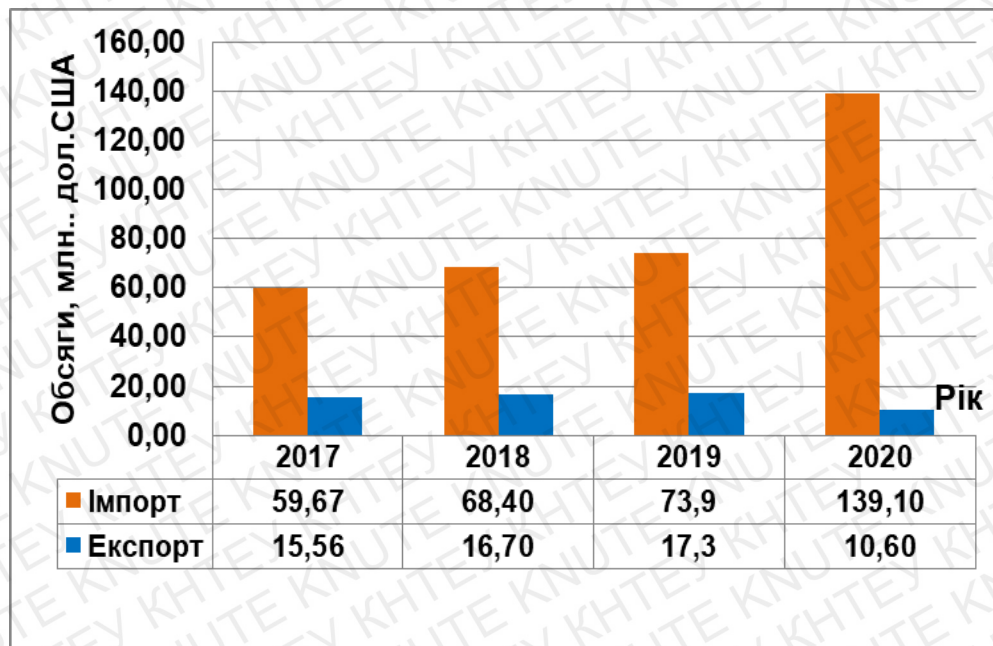

Рис. 1.1. Динаміка обсягів імпортно-експортних операцій з віскі (товарна підпозиція 2208 30 згідно з УКТ ЗЕД) в Україні за 2018-2020 роки, млн.дол.США [11]

Таблиця 1.1

Сальдо з експортно-імпортними операціями з віскі в Україні за 2017 – 2020 роки

Рік	Експорт / Вартість, тис. дол. США	Імпорт / Вартість, тис. дол. США	Сальдо
2017	15562,5	50669,4	-35107
2018	16754,5	68380,9	-51626
2019	17312,3	73949,0	-56637
2020	10605,4	139102,4	-128497

Як свідчать дані рис.1.1 та табл.1.1, співвідношення обсягів імпорту до експорту постійно зростає: у 2017 р. імпорт перевищував обсяги експорту даної продукції у 3,2 разів; у 2018 р. - у 4,1 разів; у 2019 р. – у 4,3 разів; у 2020 р. – у 13,1 разів. Тобто, за період 2017-2020 роки спостерігається постійно зростаюча тенденція до нарощування імпортного потенціалу віскі на ринку України. Це свідчить про те, що вітчизняні виробники віскі не мають потрібних потужностей аби конкурувати із закордонними виробниками [4].

Географічна структура імпорту та експорту віскі по країнах-контрагентах за 2018-2020 роки представлена в табл. 1.2 [11].

Таблиця 1.2

Географічна структура імпорту та експорту віскі по країнах-контрагентах за 2018-2020 роки

Рік	Експорт			Імпорт		
	Країна	Вартість, тис.дол. США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис.дол. США	Питома вага, %
2018	Невизначені країни	16683,93	99,57	Велика Британія	26845,63	39,26
	Нідерланди	60,71	0,362	Німеччина	14690,79	21,48
	Грузія	5,39	0,032	США	8459,69	12,37
	Словаччина	4,37	0,026	Ірландія	7916,58	11,58
	Ірландія	0,07	0,0004	Невизначені країни	7123,96	10,42
	Всього	16754,50	100,00		68380,90	100,00
2019	Невизначені країни	17304,20	99,95	Велика Британія	27538,81	37,24
	Ізраїль	7,89	0,045	Німеччина	15448,47	20,89
	Маршаллові острови	0,10	0,0006	США	9803,41	13,26
	Греція	0,03	0,0002	Ірландія	8701,20	11,77
	Багамські острови	0,02	0,0002	Невизначені країни	6926,37	9,37
	Всього	17312,30	100,00		73949,00	100,00
2020	Невизначені країни	10620,50	99,94	Велика Британія	65656,92	47,19
	Кіпр	1,61	0,044	Ірландія	27254,2	19,59
	Гонконг	0,16	0,0005	США	20078,03	14,43
	Мальта	0,05	0,0002	Німеччина	6610,47	4,75
	Ліберія	0,02	0,0002	Невизначені країни	19505,88	14,02
	Всього	10640,50	100,00		139105,50	100,00

За даними Державної служби статистики майже 40% всієї продукції імпортується в Україну з Великобританії (шотландський, уельський та англійський віскі). У 2018-2019 роках другу позицію займала Німеччина (понад 20%), Ірландія і США також не втрачають своїх позицій в якості країн-постачальників (12-19%). Основна частка експортованого віскі з України припадає на невизначені країни (понад 99,95 %).

Оскільки український ринок віскі не надто розвинений, в Україні працюють не всі провідні світові бренди. Тільки 5 з TOP-10 світових брендів представлені в Україні, і тільки 3 з них мають сильні позиції на ринку.

Виходячи з проаналізованих даних імпорту та експорту віскі в Україні (табл. 1.1.), можна стверджувати, що після 2017 р. споживання віскі збільшується, внаслідок популярності віскі зайняло високе місце серед міцних алкогольних напоїв: повільно зростає попит і, як результат збільшується імпорт цього напою в Україну.

Віскі помітно виділяється серед іншого міцного алкоголю, що імпортується до України. Це єдиний напій, популярність якого в нашій країні не здається мізерною навіть порівняно з горілкою. Оператори ринку пояснюють це більшою звичністю напою для українського споживача, а також різноманітністю представлених на ринку торгових марок, в тому числі: Scots Lion, Grant's; Bell's, Glenlivet; White Horse, Johnie Walker, Bushmills; Ballantine's, Glenfiddich, Teacher's; Chivas Regal; Hankey Bannister [10].

Отже, ринок віскі повністю залежить від зовнішніх поставок. З огляду на це при митному оформленні віскі митні органи повинні вживати заходів щодо посилення контролю за ціною даного товару з метою унеможливлення заниження митних платежів. До таких заходів відноситься проведення товарознавчої експертизи віскі, яка передбачає встановлення його характеристик, визначальних для класифікації згідно з УКТЗЕД, та, як наслідок, правильного визначення митної вартості та нарахування митних платежів.

1.2. Вимоги до якості та безпечності віскі

У сучасних умовах особливої актуальності набули проблеми продовольчої безпеки країни, серед яких однією із найважливіших є виробництво продуктів харчування, які б задовольняли вимоги показників якості й безпечності. Так, за результатами перевірок, проведеними Держпродспоживслужбою, алкогольні напої не рідко не відповідають рецептурам за фізико-хімічними, органолептичними та мікробіологічними показниками, і, як наслідок, спроможні викликати у споживачів харчову токсикоінфекцію [42]. Тобто, виробники алкогольної продукції можуть свідомо її фальсифікувати.

Згідно з визначенням, наведеним в ДСТУ 3297-95 «Лікєро-горілчана промисловість. Терміни та визначення» [28], віскі – це лікєро-горілчаний напій міцністю 45 %, що готується перегонкою зброженого солодкого суслу із зернової сировини (рису, кукурудзи, ячменю) з наступним тривалим витримуванням спирту-сирцю в дубових бочках, обвуглених зсередини.

Вимоги до якості лікєро-горілчаних напоїв, що виробляються й реалізуються в Україні, регламентуються ДСТУ 4257:2003 «Напої лікєро-горілчані. Технічні умови» [35], однак у ньому не нормуються саме органолептичні та фізико-хімічні показники віскі. Проте, проаналізувавши даний нормативний документ, можемо визначити вимоги до органолептичних показників якості віскі, аналогічні до представлених у ньому лікєро-горілчаних напоїв та відповідні специфіці напою (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Вимоги до органолептичних показників якості віскі [35]

Назва показника	Характеристика
Зовнішній вигляд	Прозорий
Колір	Від світло-коричневого до коричневого
Смак та аромат	Злагоджений, з характерним гіркувато-пекучим горіхово-дубовим присмаком

Варто зазначити, що аромат віскі частково визначається наявністю конгенерів і сивушних масел. Сивушні масла є вищими алкоголями, ніж етанол, мають незначну токсичність і сильний неприємний запах і смак. Надмірний вміст сивушних масел у віскі вважається недоліком. Під час дистиляції застосовується чимало засобів для усунення небажаних сивушних масел. Американські виробники традиційно вдаються до повторної фільтрації з використанням вугілля, гравію, піску або лляного полотна для вилучення небажаних дистилятів. Канадські віскікурні традиційно застосовують перегінний куб безперервного циклу («column still»), за допомогою якого можна одержати майже чистий (і менш ароматний) етанол, відомий як нейтральний зерновий спирт (neutral grain spirit, grain neutral spirit, GNS). Аромат відновлюється шляхом купажу нейтрального зернового спирту з ароматними віскі [9].

Дані про склад свіжого віскового дистиляту (табл. 1.4) і деяких нелетких компонентів, виявлених у витриманих зразках віскі (табл. 1.5), вказують на зміни під час витримки в різних видах бочок.

Таблиця 1.4

Склад свіжого дистиляту для виробництва віскі, г/100 л спирту, міцність 63,5-71,5% об.

Компонент	Концентрація, г/100 л
Ацетальдегід	3,2-6,8
Етилацетат	23,7-27,0
Диетилацеталь	1,2-2,2
Метанол	4,6-5,3
Пропанол	40,8-42,7
Ізобутанол	79,8-80,8
Аміловий спирт	44,7-49,5
Ізоаміловий спирт	142,5-145,5
Етиллактат	2,5-4,7
Етилоктаноат	1,6-1,9
Фурфурол	3,3-4,2
Етилдеканоат	4,5,7
Етиллаурат	2,1-2,6
Етилміристат	0,6-1,1
Етилпальмітат	2,6-3,3
Етилпальмітолеат	1,4-1,9

Концентрація нелетких сполук у шотландському віскі, витриманому в трьох типах бочок 36 міс., вміст етилового спирту 53,4 % об.

Компонент	Концентрація компонента, мг/л після витримки в бочці з-під бурбона	Концентрація компонента, мг/л після витримки в бочці з-під бурбона і солодового віскі	Концентрація компонента, мг/л після витримки в бочці багаторазового використання
Галова кислота	2,5	3,2	2,6
Ванілін	1,8	1,3	0,9
Бузковий альдегід	8,8	3,0	2,6
Ванілінова кислота	1,1	0,9	1,2
Бузкова кислота	1,4	1,1	1,2
Кумарова кислота	0,06	Не виявлено	Не виявлено
Ферулова кислота	0,03	Не виявлено	Не виявлено
Елагові таніни	1,8	0,4	0,4
Коніферилловий альдегід	3,0	0,7	0,7
Коричний альдегід	4,0	1,0	0,7
Елагова кислота	0,6	Не виявлено	Не виявлено

У літературі спостерігаються дані про деякі компоненти віскі, що входять до складу, але майже немає узагальненої інформації їх загального складу. Відсутність загальної інформації швидше за все пов'язана з тим, що склад віскі є досить мінливий. Крім цього, багато речовин перебувають у віскі в мікрокількостях, тому їх складно виявити.

У дистилятах швидко утворюються ацеталі, і велику їхню кількість можна виявити у напоях, які одержують шляхом дистиляції. Основною серед цих речовин є ацетальдегід діетил ацеталь (1,1-діетоксіетан). Серед усіх видів віскі найвищий вміст цієї речовини властивий солодовому. Цей ацеталь є основною складовою аромату хересу, надаючи йому фруктовий букет.

Дикетон діацетил (2,3-бутанедіон) має маслянистий запах і наявний у майже усіх напоях, які одержують шляхом дистиляції. Як правило, віскі і коньяки містять більшу кількість цієї речовини, ніж горілка, але значно меншу, ніж ром або бренді.

В усіх видах дубу присутній лактон віскі (3-метил-4-октанолід), який має міцний кокосовий аромат. Дуб, що піддається обугленню з

комерційними цілями, багатий на фенольні сполуки. Під час одного з досліджень було виявлено 40 різних фенольних сполук. У віскі присутній кумарин скополетин, найвищий показник якого виявлений у бурбоні [9].

Отже, оцінка органолептичних показників якості віскі має певну специфіку з огляду на технологію виробництва напою.

З фізико-хімічних показників якості, регламентованих ДСТУ 4257:2003 [35], придатними для дослідження віскі можуть бути наступні (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Фізико-хімічні показники якості віскі [35]

Назва показника	Норма
Міцність, %	45
Масова частка загального екстракту, %	0 – 50

Крім того, придатними для застосування при оцінюванні якості віскі можуть бути вимоги стандарту щодо пакування та повноти наливу пляшок.

Так, згідно з ДСТУ 4257:2003 [35] лікєро-горілочані напої розливають у пляшки та іншу скляну тару, а також у порцелянові і фаянсові сувенірні пляшки та художньо оформлений посуд зі скла та глазурованої кераміки для харчових рідин згідно з чинними нормативними документами, дозволений до використання Міністерством охорони здоров'я України, та хімічно стійку до цього виду продукції місткістю від 0,05 дм³ до 1,0 дм³ і більше. Границі допустимого мінусового відхилення об'єму лікєро-горілочаного напою у пляшці (посуді) залежно від її номінальної місткості за температури 20 ± 0,5°C наведено у табл. 1.7.

Таблиця 1.7

Гранично допустиме мінусове відхилення об'єму віскі у пляшці [35]

Номінальна місткість пляшок (посуду), дм ³	Границя допустимого мінусового відхилення об'єму напою від номінальної місткості пляшки (посуду), см ³
1,1 – 1,75	26
1,0 – 0,61	15
0,5 – 0,25	10
0,20 – 0,05	5

Вимоги до маркування алкогольних напоїв, у тому числі і віскі, встановлюються Законом України від 19.12.1995 № 481/95 ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» [17] та Законом України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» [57]. Маркування має містити таку інформацію:

- загальна та власна назви виробу;
- найменування та місцезнаходження оператора ринку харчових продуктів, відповідального за інформацію про алкогольний напій, а для імпортованих алкогольних напоїв - найменування та місцезнаходження імпортера;
- знак для товарів і послуг;
- географічна назва місця виготовлення виробу;
- вміст спирту (% об.);
- місткість посуду;
- вміст цукру (якщо це регламентується нормативними документами);
- позначення нормативного документа (для продукції вітчизняного виробництва, призначеної для реалізації на території України);
- поживну (харчову) цінність із позначенням кількості білків, вуглеводів та жирів у встановлених одиницях виміру на 100 г (100 мл) харчового продукту та енергетичну цінність (калорійність) виражену в кДж та/або ккал на 100 г (100 мл) харчового продукту;
- застереження щодо споживання харчового продукту певними категоріями споживачів (дітьми, вагітними жінками, літніми людьми, спортсменами та алергіками), якщо такий продукт може негативно впливати на їх здоров'я при його споживанні.

Штриховий код повинен бути нанесений на видиму сторону етикетки, або контретикетки, або пляшки (іншого посуду).

На видимій стороні етикетки, або контретикетки, або корка, або пляшки (іншого посуду) виробу повинні бути зазначені дата виготовлення виробу, код суб'єкта господарювання та номер ліцензії на виробництво [57].

Вимоги щодо транспортування та зберігання лікєро-горілочаних виробів, які можуть бути застосовані і для віскі, визначені у ДСТУ 4257:2003 [35]. Транспортування віскі може здійснюватись всіма видами транспорту в критих транспортних засобах згідно з правилами перевезення вантажів, чинними на даному виді транспорту. У разі завантаження на транспортні засоби, перевезення і вивантаження транспортна тара з напоями повинна бути захищена від забруднення та атмосферних опадів. Упаковані в тару пляшки з напоями потрібно зберігати у складських приміщеннях за температури від 10°C до 25°C за відносної вологості не більше 85 %. Пляшки з забарвленими напоями, як наприклад, віскі потрібно зберігати в затемненому приміщенні.

Також Законом України [17] встановлено ключові умови для учасників алкогольного ринку:

- виробництво повинно пройти атестацію;
- отримання ліцензії на всі ринкові цикли (виробництво, оптова та роздрібна торгівля).

Для виробництва алкогольних напоїв обов'язкова сертифікація не передбачена [17]. Однак багато учасників ринку вважають за краще проходити процедуру добровільної сертифікації. Це пов'язано з тим, що виробництво алкогольних напоїв – процес нерегламентований, однак від технології купажу, витримки, кількості і якості внесених компонентів сильно залежить якість одержуваного продукту.

Система технічного регулювання в Україні по-іншому визначає стандартизацію, сертифікацію та оцінку відповідності, ніж у Європі. Порівняння світової та української практики технічного регулювання наведено в табл. 1.8 [16].

Порівняння світової та української практик технічного регулювання

Процедури	ЄС / світова практика	Українська практика
Стандартизація	Дві категорії технічних вимог, що застосовуються до видів продукції, а не до окремих товарів, – обов'язкові та добровільні. 90% стандартів ЄС є суто добровільними, інші 10% – рекомендовані до використання як такі, що підтверджують відповідність директивам. Обов'язкові вимоги стосуються лише здоров'я й безпеки споживачів (у тому числі інформування споживачів), добровільні стандарти таких параметрів продукції або послуг, як якість, надійність, міцність тощо	Стандартизація практично всієї продукції, яка не забезпечує якості у зв'язку зі застарілістю нормативів (ще чинні деякі стандарти ГОСТ) і яка не стільки гарантує безпеку, скільки є бар'єром для впровадження інновацій через надмірно детальні вимоги, що є обов'язковими до виконання
Оцінення відповідності / сертифікація	Обов'язкова сертифікація відсутня. Натомість впроваджено оцінювання відповідності з використанням модульного підходу.	Стандарти добровільні. Проте виробники можуть виготовляти й реалізовувати продукцію, яка відповідає
	Зазначена система базується на оціненні ризику, тобто рівня безпеки кожного виду продукції/послуг. Для продукції, поєднаної з можливою небезпечкою, існує більш жорстка процедура оцінення відповідності, до якої залучаються зовнішні незалежні органи (здебільшого приватні), які мають повноваження на виконання робіт згідно з директивами	встановленим державою або підприємствами нормам. Процедура сертифікації впроваджена й контроль продукції здійснюється за визначеним державою переліком

Отже, щоб усунути ризики випуску небезпечних алкогольних виробів, потрібно постійно контролювати й аналізувати показники безпечності сировини та матеріалів як на виробництві, а також удосконалити технічне регулювання, щоб забезпечити ефективну зовнішньоекономічну діяльність підприємств. В Україні добре розвинені органи акредитації, завдяки чому працює багато випробувальних лабораторій для перевірки алкогольних виробів. Але, незважаючи на те, що в Україні є де проводити оцінку відповідності алкогольних виробів, залишається проблемою гармонізація стандартів та безпечність горілчаних виробів під час споживання.

1.3. Особливості застосування системи управління ризиками при імпорті віскі

Нормативно-правові засади впровадження управління ризиками в діяльність митних органів визначає Митний кодекс України (глава 52) [32].

Управління ризиками - це робота митних органів з аналізу ризиків, виявлення та оцінки ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінки ефективності та контролю застосування цих заходів. Під ризиком розуміється ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань митної справи [53].

Митні органи застосовують систему управління ризиками для визначення товарів, такі як віскі, транспортних засобів, документів і осіб, які підлягають митному контролю, форм митного контролю, що застосовуються до таких товарів, транспортних засобів, документів і осіб, а також обсягу митного контролю.

Цілями застосування системи управління ризиками є:

- 1) запобігання, прогнозування і виявлення порушень законодавства України з питань митної справи;
- 2) забезпечення більш ефективного використання наявних у митних органах ресурсів та зосередження їх уваги на окремих згрупованих об'єктах аналізу ризику, щодо яких є потреба у застосуванні окремих форм митного контролю або їх сукупності, а також у підвищенні ефективності митного контролю (областях ризику);
- 3) забезпечення в межах повноважень митних органів заходів із захисту національної безпеки, життя і здоров'я людей, тварин, рослин, довкілля, інтересів споживачів;
- 4) прискорення митного оформлення віскі, що переміщуються через митний кордон України.

До об'єктів аналізу ризику при імпорті віскі належать:

- 1) характеристики віскі, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України;

- 2) характер зовнішньоекономічної операції;
- 3) характеристика суб'єктів, що беруть участь у зовнішньоекономічній операції.

Діяльність митних органів з оцінки та управління ризиками при імпорті віскі полягає у виконанні таких завдань:

- 1) формування інформаційної бази даних системи управління ризиками митних органів;
- 2) аналіз, виявлення та оцінка ризиків, у тому числі з використанням інформаційних технологій, що включають систематичне:
  - а) виявлення умов і факторів, що впливають на виникнення ризиків;
  - б) визначення областей ризику;
  - в) визначення критеріїв із заданими наперед параметрами, використання яких дає можливість здійснювати вибір об'єкта контролю, що становить ризик (індикаторів ризику);
  - г) здійснення оцінки імовірності виникнення ризиків та можливої шкоди у разі їх проявлення;
- 3) розроблення і реалізація практичних заходів з управління ризиками з урахуванням:
  - а) результатів аналізу та оцінки ризиків при імпорті віскі;
  - б) результатів аналізу необхідних ресурсів та очікуваних результатів реалізації запланованих заходів;
- 4) аналіз результатів та коригування вжитих заходів з управління ризиками, що включає:
  - а) здійснення контролю за практичною реалізацією заходів;
  - б) збір, оброблення та аналіз інформації про результати вжитих заходів з метою їх коригування та вдосконалення системи управління ризиками.

Митні органи керуються наказом Міністерства фінансів України від 31.07.2015 №684, яким затверджено Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю [53].

Автоматизована система управління ризиками (АСАУР), що застосовується митними органами, зокрема, при імпорті віскі, є складовою частиною Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів.

АСАУР функціонує на центральному рівні та передбачає застосування випадкового відбору. При імпорті віскі АСАУР забезпечує визначення обсягу та форм митного контролю даного товару. У разі, якщо посадовою особою митного органу за результатами застосування системи управління ризиками при імпорті віскі прийнято рішення про необхідність проведення певної митної формальності, інформація про прийняття такого рішення невідкладно вноситься такою посадовою особою до АСАУР.

Слід відмітити, що підвищення ефективності роботи митних органів України не можливе без урахування досвіду розвинутих країн. Основне завдання для Митної служби України – удосконалення роботи автоматизованої системи, яка передбачатиме контроль за переміщенням товарів і транспортних засобів через кордон, правильне оподаткування товарів, унеможливлення їх ввезення без митного контролю, а також недопущення випадків декларування не своїм найменуванням, маніпуляцій з кодами, вартістю, країною походження, іншими показниками, які впливають на повноту оподаткування. Для цього Держмитслужба активізує роботу з великими масивами інформації, яка накопичується в базах відомства та отримується від закордонних колег. Відповідні масиви інформації використовуватимуться для подальшого наповнення профілів ризиків [32].

Отже, вдосконалення системи управління ризиками в митній справі є першочерговим завданням у напрямку реалізації довгострокової стратегії розвитку Державної митної служби України.

РОЗДІЛ II

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ТА ТОВАРОЗНАВЧА ЕКСПЕРТИЗА ВІСКИ

2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження

Етапи виконання дослідження схематично можна подати в наступній послідовності (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Етапи проведення досліджень

Віскі - елітний міцний алкогольний напій, і він повинен відповідати всім вимогам та стандартам маркування, органолептичним та фізико-хімічним показникам.

Для проведення товарознавчої експертизи обрано 5 зразків купажованого віскі світових брендів, які імпортуються в Україну:

- зразок №1 – віскі “Jameson Irish Whiskey”, 40% об., 0,7 л (Ірландія) – митне оформлення товару здійснювалось згідно з МД UA100120/2021/567123;
- зразок №2 – віскі “Tullamore Dew”, 40% об., 0,7 л (Ірландія);
- зразок №3 – віскі “Ballantine’s Finest”, 40% об., 0,7 л (Шотландія);
- зразок №4 – віскі “Tenjaku ”, 40% об., 0,7 л (Японія).
- зразок №5 - віскі “Johnnie Walker Red Label”, 40% об., 0,7 л (Шотландія).

Дослідження віскі здійснювалося в 3 етапи:

- 1 етап – дослідження споживчого маркування;
- 2 етап – дослідження органолептичних показників;
- 3 етап – дослідження фізико-хімічних показників.

Для проведення досліджень використана така нормативна база: Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» [46], Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» [57], Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», ДСТУ 4257-2003 «Напої лікєро-горілчані. Технічні умови» [35] та ДСТУ 4164-2003 «Напої лікєро-горілчані. Правила приймання та методи випробування» [33].

Елементи споживчого маркування та пакування обраних для дослідження зразків перевірялися на відповідність до законів України [33, 35, 46], ДСТУ 4257:2003 [35].

Дослідження органолептичних показників віскі потрібно здійснювати за трьома критеріями - колір, аромат, смак за ДСТУ 4257-2003 [35]

- колір. Згідно з ДСТУ 4257-2003 колір алкогольного напою віскі залежно від сировини та технології виробництва повинен варіюватись від золотистого до темно-коричневого;
- аромат. Характерний аромат алкогольного напою віскі є запах дубу. Це пов'язано з тим, що віскі витримують в дубових бочках. Запах дубової бочки доповнює інші характерні аромати, які залежать від сировини та технології виробництва та витримки: торф'яні, винні, фруктові, солодові, квіткові, горіхові, пряні, мед, тютюн, лікарський;
- смак. Смакові характеристики віскі визначаються безліччю параметрів, включаючи якість води та зерна, спосіб солодження, фільтрації, особливості бочки, тривалість витримки, конструкцію і форму мідного перегінного куба, температуру повітря при розливі в пляшки тощо.

Характерні особливості та інтенсивність запаху визначали, використовуючи наступні прилади і посуд: дегустаційні келих, колби конічні місткістю 250-350 см³, скло (скельце); термометр з інтервалами вимірювань 0-100 °С. Визначення запаху при 20 °С виконують у колбі з притертою пробкою, в яку відміряють 100 см³ досліджуваного напою з температурою 20°С. Колбу закривають, вміст її декілька разів перемішують круговими рухами, після чого відкривають і визначають характер та інтенсивність запаху. Після цього запах визначали в дегустаційному келиху.

Розрізняють чотири основні види смаку: солоний, кислий, солодкий і гіркий. Всі інші види смакових відчуттів називають присмаками. Характер смаку або присмаку визначали відчуттям сприймання смаку або присмаку: солоний, кислий, лужний, металічний тощо. Аналізоване віскі поміщали у рот малими порціями, не ковтаючи і витримуючи 3 – 5 с [30].

До фізико-хімічних показників віскі, які досліджувались, відносяться: повнота наливу, масова частка етилового спирту (міцність). Ці показники визначали відповідно до ДСТУ 4257-2003 [35] та ДСТУ 4164-2003 [33]. Повноту наливу віскі визначали за допомогою мірної колби відповідного об'єму. Вміст спирту у віскі (міцність) виражали у об'ємних частках (% об.),

що означає кількість об'ємних частин безводного спирту в 100 об'ємних частинах віскі за температури 20 °С. Вміст спирту визначали за залежністю його концентрації від відносної густини розчину, яку встановлювали ареометричним методом за допомогою скляного спиртоміра при температурі 20°С.

Заключним етапом товарознавчої експертизи зразків віскі є визначення їх ринкової ціни. Для визначення вартості віскі застосовується порівняльний підхід [26]. Визначення ринкової вартості віскі за допомогою порівняльного підходу ґрунтується на інформації про ціни продажу (пропонування) подібних товарів, достовірність якої не викликає сумнівів у оцінювача.

Отже, для проведення товарознавчої експертизи віскі було обрано 5 зразків та визначено методи дослідження.

2.2. Характеристика асортименту віскі на ринку України

Одним із основних факторів, який впливає на формування споживних властивостей віскі, є витримка, технологія, сировина. Аромат витримки утворюється в результаті розщеплення полімерних сполук деревини – лігніну, целюлози і геміцелюлози. Лігнін розкладається до ваніліну, бузкового, коричневого і коніферилового альдегідів.

Технологія виробництва, кліматичні умови і тривалість витримки в різних країнах-виробниках мають свої особливості. Склад віскі складний і вивчений не до кінця. Для витримки віскових дистилатів в основному використовують “старі” бочки, в яких раніше витримувалися різні вина або бурбон. Компоненти вина, що просочили стінки бочки, також будуть джерелом аромату майбутнього напою. Від властивостей бочки залежить смак, аромат і колір. Обпалені бочки дають більш насичений колір, навіть якщо віскі витримувався нетривалий час, за рахунок наявності карамелі. Бочки з-під червоних вин також забезпечують насичені, темні відтінки. При повторному використанні бочки дають менше кольору і більш слабкі смако-

ароматичні властивості напою. Відсутність однакових вимог до виробництва в різних країнах, використання різної сировини – все це робить асортимент віскі більш різноманітним і цікавим. Але також, враховуючи величезну популярність напою у світі, одночасно ці фактори є причинами для різних способів фальсифікації [23].

Основні етапи приготування справжнього шотландського віскі (дод. М, Н):

I. Процес виготовлення віскі починається із зерна. Зернові містять багато крохмалю, який для виробництва алкоголю має бути перетворений на розчинний цукор. Природно це відбувається під час проростання, тому додають гарячу воду і всю суміш підігрівають, щоб зерна подумали, що вже час проростати. Цей процес називається солодуванням.

II. Процес проростання зупиняють шляхом сушіння зерна в печі. Іноді використовують торф'яний дим для покращення просушування і додання смаку. Потім зерно подрібнюють у млині, щоб його можна змішати з водою.

III. Потім додають нагріту воду, яка розчиняє цукор, після чого отриману гарячу солодку рідину зливають і охолоджують. Додають дріжджі, і починається бродіння, створюючи своєрідну брагу.

IV. Потім ця брага проходить подвійну перегонку для зниження вмісту води й збільшення концентрації алкоголю й аромату. Процес перегонки полягає в кип'ятінні цієї рідини у великому контейнері під назвою "перегінний куб", який зазвичай зроблений з міді. Кажуть, що "спілкування міді та рідини є каталізатором аромату".

V. Продукт перегонки переміщують до спеціально підготовлених дубових діжок для визрівання протягом щонайменше трьох років, після чого напій можна буде офіційно назвати шотландським віскі.

Різниця у написанні слова англійською – "whisky" або "whiskey" – зумовлена місцем виготовлення напою. У Шотландії, Канаді, Японії та інших куточках світу це слово пишуть без літери "е" – whisky, у той час коли у США та Ірландії більш звичне написання з цією літерою – whiskey.

Відмінність одного виду віскі від іншого зумовлена чотирма основними факторами: зерном, що використовується, виробничим процесом, місцем виготовлення й часом визрівання.

У Шотландії основною сировиною для виробництва віскі є ячмінний солод, в Ірландії до ячмінного солоду іноді додається житній. Крім цього, для зернового спирту найчастіше використовуються пшениця та ячмінь невисокої якості. В США і Канаді як сировину використовують кукурудзу, жито та пшеницю. В Японії для виготовлення віскі застосовують ячмінь, просо, кукурудзу, іноді рис [72].

Загальна класифікація віскі.

Шотландський віскі (скотч). Виготовляється з ячмінного солоду або зерна і спирту та витримується в дубових діжках об'ємом не більше 700 літрів протягом не менше трьох років. Віскі різних видів виготовляються по всьому світу, але щоб називатися Шотландським віскі, він має бути виготовленим виключно в Шотландії.

У широкому розумінні віскі – це напій, який отримують шляхом перегонки зброженого солоду – продукту пророщення та сушіння хлібних злаків, зазвичай, ячменя або жита. Процес отримання солоду називається "солодування".

Шотландське віскі (Scotch whiskies) зазвичай дистилюють двічі, проте деякі піддають третій дистиляції. Віскі витримують не у пляшці, а лише у дубовій бочці не більше 700 л, а «вік» скотча відповідає строку між дистиляцією та розливом у пляшки. Вік свідчить про те, наскільки бочка взаємодіяла зі спиртом, змінивши його хімічний склад і смак. Віскі, які перебували у пляшці протягом багатьох років, можуть мати цінність раритету, але не є «старішими» і не обов'язково є «кращими», ніж той віскі, що виготовлений нещодавно і витриманий у дереві протягом такого самого строку.

Якщо шотландське віскі походить з більш ніж однієї бочки і має на пляшці вказівку на вік, така вказівка повинна відповідати вікові

наймолодшого віскі у цьому купажі. Чимало односолодових віскі бочкової міцності не мають вказівки на вік, оскільки вони використовують молодші складові у мінімальній кількості з метою створення аромату і надання м'якості [23].

Шотландське віскі поділяється на три основні види:

- односолодовий (malt);
- зерновий (grain);
- купажований (blend).

Односолодовий віскі. Цей віскі виготовляється тільки з ячмінного солоду, води та дріжджів на одній віскікурні.

Традиційно односолодовий шотландський віскі виробляють в одному з п'яти районів: Лоуленд, Хайленд, Спейсайд, Айленд і Кемпбелтаун. Віскі кожного району мають свої певні характерні ознаки, такі як фруктовий аромат, свіжість, солодовий та димний присмак.

Зерновий віскі. Основним інгредієнтом такого віскі є кукурудза чи пшениця, або обидві разом.

Купажований шотландський віскі. Виготовляється шляхом змішування односолодових й однозернових віскі. Таке змішування дозволяє раз за разом відтворювати віскі з тими самими смаком і якістю.

Вік купажаного шотландського визначає наймолодший віскі у складі купажу. Найпопулярнішим є купажний віскі. На його частку припадає близько 90% продажів скотча. Чим більше процентний вміст дорогих односолодових сортів віскі, тим вище якість і вартість алкогольного напою. Окремі купажі категорії premium можуть на 60-70% складатися з якісних солодових віскі, отриманих з тридцяти і більше винокурень. Втім, найбільш поширеним є купажірваний віскі класу standard blend, лише на 10-15% складається з солодових сортів [23].

Ірландський віскі. Цей віскі виробляється в Ірландії (Республіка Ірландія) або в Північній Ірландії. На відміну від скотча для його приготування може використовуватися солод з будь-яких хлібних злаків у

будь-якому співвідношенні. Подібно скотчу його витримують в дубових діжках протягом не менше трьох років.

Ірландський віскі поділяється на три основних типи:

- чистий віскі (single pot still);
- односолодовий віскі (single malt);
- зерновий віскі (grain whiskey).

Як і у випадку з шотландським скотчем, змішуванням чистого або односолодового віскі із зерновим, отримують найпоширеніший тип-купажний віскі.

Згідно з чинним в Ірландії законам, мінімальний термін витримки складає не менше трьох років. В країні не прийнято розділяти купажі на standard і de luxe, проте цифри на етикетці пляшки з'являються, як правило, лише в тому випадку, якщо до складу купажу входять сорти з витримкою не менше восьми років.

Асортимент пропонованих до продажу ірландських віскі не такий широкий, як шотландського скотча, проте деякі з них готові похвалитися не меншою, а іноді навіть і більшою популярністю [20].

Відомі марки ірландського віскі:

- віскі Tullamore Dew є однією з живих легенд Ірландії. Має безліч нагород і премій. кілька раз ставав володарем почесного знака “Кращого ірландського віскі”. Володіє виключно м'яким смаком, в його ароматі можна вловити нотки лимона, горіха і прокаленого дерева;

- найвідоміший ірландський віскі випускається під маркою віскі Jameson. Його історія налічує вже більше двохсот років. З характерних особливостей, можна відзначити м'якість напою, а також особливий золотистий колір, що купується завдяки використанню унікальних дубових бочок;

- Віскі Bushmills є одним з найстаріших. Перша пляшка з його назвою на етикетці з'явилася ще в 1608 році. Серед характерних особливостей – тонкий медовий аромат. В компанії велика увага приділяється якості дубових

бочок. Використовуються лише самі кращі, з представлених на ринку. Раніше в таких бочках витримувався херес, мадера або бурбон [72].

Японський віскі. Зазвичай виготовляється так само, як і шотландський. Його почали виробляти у 1920 роках, але тільки в останнє десятиріччя він став популярним за межами Японії. Як і в Шотландії, японський віскі підрозділяється на три основних види: купажований, зерновий і солодовий. Основний обсяг виробленого продукту складають купажі.

В технології виробництва використовується торф, привезений з шотландських боліт. В ньому набагато менше характерного димного запаху і смаку, в порівнянні зі скотчем. Це не дивно, так як японці уникають сильних запахів. До слова сказати, в Японії практично не прийнято вживати віскі в чистому вигляді. Як правило, він розбавляється водою, при чому, іноді досить сильно.

Витримка японського віскі відбувається в дубових бочках, в яких раніше витримувався херес або бурбон. Також, японці використовують нові бочки, виготовлені з дубів зростаючих на островах.

Цікаво і те, що на відміну від Шотландії, в Японії місцеві винокурні не практикують обмін сортами віскі. Зазвичай використовуються виключно власні матеріали. В цілому, не дивлячись на вельми схожу технологію, японський віскі володіє власним унікальним смаком, з-за чого сприймається як повністю самодостатній алкогольний напій [72].

Американський віскі. Бурбон – це американський віскі, виготовлений з осолоджененого зерна, яке містить не менше 51% кукурудзи. Критерії визначення бурбону не такі жорсткі, як для віскі, окрім одного – щоб називатися бурбоном, цей напій має бути виготовлений виключно у Сполучених Штатах.

Чистий бурбон. Це бурбон, який виготовляється на території одного Американського штату, наприклад, Кентуккі, визріває не менше двох років і не містить жодних добавок, таких як ароматизатори та барвники.

Купажований бурбон може містити інші спирти та ароматизатори, але основою має бути не менше 51% чистого бурбону.

Теннессійський віскі. Це, власне, той самий бурбон. Єдина відмінність полягає в тому, що після дистиляції він проходить фільтрацію крізь вугілля.

Житний віскі. Виробляється переважно в Північній Америці. В Сполучених Штатах він має бути зброжений із суміші осолоджененого зерна, що містить не менше 51% жита. Правила виготовлення Канадського житнього віскі не такі суворі: це віскі може містити жита набагато менше, ніж половина [72].

Традиційно великим попитом користуються найбільш відомі міжнародні бренди. Перевага надається купажованому віскі та американському бурбону. Асортимент віскі іноземного виробництва на ринку України представлено в табл. 2.1 [20-22].

Таблиця 2.1

Асортимент віскі іноземного виробництва на ринку України

Місце	Назва віскі	Характеристика
1	2	3
1		Найменування - Віскі Hankey Bannister Original 3 роки витримки 0.7 л Країна виробництва – Шотландія Колір – світло-коричневого кольору з золотистим відтінком. Температура подавання – 18-20 ⁰ С Витримка – 3 роки Міцність – 40% Ціна – 540 грн.
2		Найменування - Віскі Jim Beam White 4 роки витримки 0.7 л Країна виробництва – США Колір – м'який, солодкуватий з пряним посмаком. Температура подавання – 20-26 ⁰ С Витримка – 4 роки Міцність – 40% Ціна – 600 грн
3		Найменування - Віскі Jameson Irish Whiskey 1 л Країна виробництва – Ірландія Колір – Теплий, золотий захід. Температура подавання – 20-26 ⁰ С Витримка – 5-7 років Міцність – 40% Ціна – 880 грн

Продовження табл. 2.1

4		<p>Найменування - Віскі Johnnie Walker Red label – 0,7 л Країна виробництва – Шотландія Колір – М'який і досить солодкий з придимленим солодом, врівноважений більш солодкою ваніллю і деякими спеціями. Температура подавання – 20-26⁰С Витримка – 4 роки Міцність – 40% Ціна – 575 грн</p>
5		<p>Найменування - Віскі Maker's Mark 0.7 Країна виробництва – США Колір – Олійний з медовими нотками. Температура подавання – 20-22⁰С Витримка – 4 роки Міцність – 45% Ціна – 999 грн</p>
6		<p>Найменування - Віскі Teacher's Highland Cream 0.7 л Країна виробництва – Шотландія Колір – Золотисто-бурштиновий Температура подавання – 20-22⁰С Витримка – 4 роки Міцність – 40% Ціна – 490 грн</p>
7		<p>Найменування - Bowmore №1 0.7 л Країна виробництва – Шотландія Колір – Теплий золотистий Температура подавання – 20-22⁰С Витримка – 10 років Міцність – 40% Ціна – 1540 грн</p>
8		<p>Найменування - Віскі Aerstone Land Cask 10 yo 0.7 л Країна виробництва – Шотландія Колір – Золотисто-бурштиновий Температура подавання – 20-22⁰С Витримка – 10 років Міцність – 40% Ціна – 990 грн</p>

Більше половини українського ринку віскі належить таким торговельним маркам, як Johnnie Walker, Jameson, Jim Beam, Jack Daniel's, Chivas Regal і White Horse. Ці виробники одними з перших увійшли на український ринок. Завдяки досить агресивній маркетинговій політиці імпортерів цих брендів, конкурувати з ними непросто. Ціни на напої таких брендів є досить помірними, оскільки завозяться переважно найбільш дешеві

сорти. Але стабільність якості та смак, унікальний для кожної пляшки, робить цей напій улюбленим для багатьох українців.

Також існують інші напої на основі віскі. Ароматизовані віскі, в широкому розумінні, – це віскі з однією ароматичною добавкою, але без додаткових підсолоджувачів. Популярними ароматизаторами є мед, спеції та яблука. Ароматизовані віскі можуть бути домашнього або промислового виробництва як різновиди деяких брендів віскі. Лікери на основі віскі, в широкому розумінні, – це будь-який ароматизований віскі з доданим підсолоджувачем, що традиційно подається після обіду. Лікери на основі віскі поділяються на дві великі категорії: з вершками та без них.

Отже, серед країн виробників існують власні рецептури та складові для виробництва віскі завдяки чому один і той самий напій набуває різного та унікального смаку, якості.

2.3. Товарознавча експертиза віскі та оформлення її результатів

Товарознавча експертиза товару розпочинається з його ідентифікації. Для здійснення ідентифікації віскі необхідно визначити:

- критерії, за якими віскі можна ідентифікувати і віднести до конкретного товару;
- методи, за допомогою яких проводиться перевірка критеріїв ідентифікації;
- засоби – нормативна документація, що описує відповідні значення критеріїв ідентифікації та методи їх визначення.

Критерії ідентифікації віскі дозволяють ототожнювати найменування представленого товару з найменуванням, що вказане на маркуванні, описом, наведеним в графі 31 МД, товаросупровідних документах та технічній документації.

Характеристика критеріїв, показників, засобів та методів ідентифікації віскі для цілей митного контролю та митного оформлення представлена в

табл. 2.2. До засобів ідентифікації віднесено Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» [46], Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» [57], ДСТУ 4257-2003 «Напої лікєро-горілчані. Технічні умови» [35] та ДСТУ 4164-2003 «Напої лікєро-горілчані. Правила приймання та методи випробування» [33].

Таблиця 2.1

Характеристика критеріїв, засобів та методів ідентифікації віскі

Критерії ідентифікації	Засоби ідентифікації	Методи ідентифікації
Повнота маркування	Товар, закони України [17, 57], ДСТУ 4257:2003 [35]	Аналітичний
Зовнішній вигляд	Товар, ДСТУ 4257:2003 [35], ДСТУ 4164-2003 [33]	Органолептичний
Колір	ДСТУ 4257:2003 [35], ДСТУ 4164-2003 [33]	Органолептичний
Смак та запах	ДСТУ 4257:2003 [35], ДСТУ 4164-2003 [33]	Органолептичний
Вміст спирту (міцність), % об	ДСТУ 4257:2003 [35], ДСТУ 4164-2003 [33]	Вимірювальний
Повнота наливу	ДСТУ 4257:2003 [35], ДСТУ 4164-2003 [33]	Вимірювальний

Товарознавча експертиза віскі починається з аналізу маркування, яке повинно відповідати вимогам законів України [17, 46] та ДСТУ 4257:2003 [35]. Результати дослідження маркування зразків віскі наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Результати дослідження маркування зразків віскі

Вимоги згідно з [17, 35,46]	Зразок №1	Зразок №2	Зразок №3	Зразок №4	Зразок №5
1	2	3	4	5	6
Назва харчового продукту	Віскі купажований "Jameson Irish Whiskey"	Віскі купажований "Tullamore Dew"	Віскі купажований "Ballantine's Finest"	Віскі купажований "Tenjaku "	Віскі купажований "Johnnie Walker Red Label"
Найменування виробника	"Irish Distillers Ltd", , Dublin 4, Ireland	Вільям Грант енд Санс Айріш Брендс Лтд, Дублін, Ірландія	"Chivas Brothers Limited", Scotland. Шотландія	"Тчіномія-Ча Фуефукі" Яманаші Японія	"Diageo Scotland Limited", Scotland.

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6
Адреса потужностей виробництва	“Fox & Geese Plant” Robinhood Road, Clondalkin, Dublin 22, Ireland. Код підприємства: 23732,	Вільям Грант енд Санс Айріш Брендс Лтд, 3 поверх, блок 71, 3е Плаза, Парк Вест, Дублін, Ірландія тел.+44(0)2083	Kilmalid, Stirling Road, Dumbarton, G82 2SS, Scotland.	“Ічіномія-Ча Фуефукі” Яманаші Японія	“Diageo Scotland Limited”, Edinburgh Park, 5 Lochside Way Edinburgh, EH12 9DT, Scotland.
Вміст спирту (% об.)	40	40	40	40	40
Склад продукту	Спирт із забродженого суслу ячменю, ячмінного солоду та кукурудзи, вода підготовлена та натуральний барвник E150a (цукровий колір I простий)	Вода підготовлена, зернові спиртові дистиляти, на основі ячмінного солоду і пшениці	Витримане в дубових діжках солодового та зернового спирту з додаванням підготовленої води та натурального барвника E150a	Спирти зернові, вода підготовлена, барвник харчовий цукровий колір I простий.	Вода підготовлена, зернові дистиляти, на основі ячмінного солоду і пшениці, барвник E150a (цукровий колір I простий).
Енергетична цінність в 100 ml (мл)	222ккал	220 ккал	220 ккал	240 ккал	222 ккал
Поживна (харчова) цінність на 100 ml (мл) продукту	білків 0 г жирів 0 г вуглеводів 0 г	білків 0 г жирів 0 г вуглеводів < 0,1 г	білків 0 г жирів 0 г вуглеводів 0 г	білків 0 г жирів 0 г вуглеводів 0 г	білків 0 г жирів 0 г вуглеводів 0 г
Місткість тари в ml (мл)	700 ml	700 ml	700 ml	700 ml	700 ml
Термін та умови зберігання	Необмежений за температури зберігання від 1 до 25 градусів С у вентильованих приміщеннях без стороннього запаху, з захистом від прямих сонячних променів.	Необмежений, зберігати у сухому прохолодному місці при температурі 12-20*С та відносній вологості повітря не більше 85%.	Необмежений, за температури зберігання від 5 до 25 градусів С у вентильованих приміщеннях без стороннього запаху, з захистом від прямих сонячних променів.	Гарантійний термін зберігання 10 років при температурі не нижче +5*С.	Необмежений, за температури зберігання від +10 до 25° С у вентильованих приміщеннях без стороннього запаху, з захистом від сонячних променів.
Дата виготовлення	07.01.2021	29.11.2020	29.07.2020	24.06.2020	24.01.2020
Застереження до споживання	Заборонено вживати водіям транспортних засобів. Не рекомендується вживати особам молодше 18 років, вагітним жінкам, літнім людям, алергікам, особам, які мають медичні чи професійні протипока-зання до вживання алкогольних напоїв.				

Дані табл. 2.3 свідчать про те, що всі досліджувані зразки віскі різних торговельних марок та виробників відповідають встановленим вимогам чинних нормативних документів. Маркування зразків є максимально повним та містить усю необхідну інформацію для ідентифікації товару.

Результати дослідження віскі за органолептичними показниками наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Результати дослідження органолептичних показників якості досліджуваних зразків віскі

Показник	Зразок №1	Зразок №2	Зразок №3	Зразок №4	Зразок №5
1	2	3	4	5	6
Смак	Ідеальний баланс пряних, горіхових та ванільних ноток з натяками на солодкий херес та виняткова м'якість	Свіжі фрукти і легка пряність, приємний тон обпаленої бочки і ванільна солодкість, післ'я смак масляниста і обволікає	Тонкий, ніжний смак з гарним балансом, відтінками ванілі, червоних яблук і молочного шоколаду	Наповнений нотками весняних квітів, родзинок, меду, зацукрованих фруктів і дуба	Екзотична комбінація пікантної кориці та свіжого чорного перцю, усі смаки об'єднуються у довгу фінальну ноту із присмаком диму
Аромат	Легкий квітковий аромат, приправлений пряним деревом і солодкими нотками	Квіткові тони в ароматі в поєднанні з пісочним печивом відображають характер зернового віскі, легка цитрусова солодкість, горіхові тони марципану і ванілі.	Ніжний, елегантний аромат меду з легкими відтінками спецій	Елегантний, з квітковим відтінком, мотивами апельсинового мармеладу, абрикосів, гвоздики і лакриці.	Пікантність та свіжість елегантних солодів Спейсайду та Хайленду у ароматі
Колір	Світло-бурштиновий	Яскраво-бурштиновий	Світло-золотий	Золотисто-бурштиновий	Золотистий
Прозорість	Прозорий	Прозорий	Прозорий	Прозорий	Прозорий

Оцінювання зовнішнього вигляду, кольору, запаху та смаку проводили органолептично згідно з ДСТУ 4164:2003 в світлому, добре провітреному приміщенні без сторонніх запахів. За сукупністю органолептичних показників можна виділити віскі Johnnie Walker Red Label (Шотландія). Це

пояснюється тим, що саме віскі Johnnie Walker Red Label – світовий бестселлер серед шотландських віскі, визнаний у різних країнах.

Результати досліджень зразків віскі за фізико-хімічними показниками наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Результати досліджень зразків віскі за фізико-хімічними показниками

Показник	Вимоги ДСТУ 4257:2003	Jameson. Jameson Irish Whiskey віскі купажований Ірландія	Tullamore Dew віскі купажований Ірландія	Ballantine's. Ballantine's Finest віскі купажований Шотландія	Теняку віскі купажований Японія	Johnnie Walker Red Label віскі купажований Шотландія
Вміст спирту, % об.	Не менше 40	40	40	40	40	40
Повнота наливу	±6 мл	0,700	0,697	0,699	0,699	0,700

Згідно з ДСТУ 3297-95 міцність віскі має становити 45 %об. Міцність усіх зразків становить 40%об., що не відповідає вимогам стандарту, але відповідає даним маркування і характерно для купажованого віскі.

За результатами дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників обраних зразків віскі встановлено, що всі вони відповідають вимогам нормативних документів та товаротранспортній документації. Висока якість віскі зумовлена багаторічним досвідом виробників, потужною матеріально-технічною базою виробництва, використанням сучасних технологій та високим внутрішнім контролем якості на виробництві.

Заключним етапом товарознавчої експертизи зразків віскі є визначення їх ринкової ціни на основі порівняльного підходу [27]. Ринкову вартість досліджуваних зразків віскі визначали як середню роздрібну ціну на ідентичний товар за даними Інтернет-джерел [20-22]. Таким чином, середня ринкова вартість досліджуваних зразків віскі становить:

- зразок №1 – віскі “Jameson Irish Whiskey”, 40% об., 0,7 л. (Ірландія) – 550 грн;

- зразок № 2 – віскі “Tullamore Dew”, 40% об., 0,7 л. (Ірландія) – 588 грн;
- зразок №3 – віскі “Ballantine’s Finest”, 40% об., 0,7 л. (Шотландія) – 392 грн;
- зразок №4 – віскі “Tenjaku”, 40% об., 0,7 л. (Японія) – 540 грн;
- зразок №5 - віскі “Johnnie Walker Red Label”, 40% об., 0,7 л. (Шотландія) – 534 грн.

Для зразка №1, який проходив митне оформлення, було складено висновок експерта за результатами дослідження в Спеціалізованій лабораторії з питань експертизи та досліджень Держмитслужби (дод. Ж).

Отже, проведення товарознавчої експертизи віскі за обраними критеріями дозволяє встановити достовірність задекларованих відомостей про товар і є важливим етапом при визначенні ринкової вартості (ціни) товару при здійсненні його митного оформлення з метою правильності визначення митних платежів.

РОЗДІЛ III

ЗАПОБІГАННЯ МИТНИМ РИЗИКАМ ПРИ ІМПОРТІ ВІСКІ

3.1. Класифікація віскі згідно з УКТЗЕД та визначення товарів групи «прикриття»

Товари при їх декларуванні підлягають класифікації, тобто у відношенні товарів визначаються коди відповідно до класифікаційних групувань, зазначених в УКТ ЗЕД [66].

Декларант ТОВ «ПЦ-Система» зобов'язаний надати усі наявні відомості, необхідні для підтвердження заявлених ним кодів товарів, поданих до митного оформлення, а також зразки таких товарів та/або техніко-технологічну документацію на них [15].

Для митного оформлення заявленого товару, працівникам митниці слід визначити правильність обчислення митної вартості декларантом, перевіrivши, чи відповідає заявлений згідно з УКТЗЕД код реальному, пред'явленому для митного оформлення товару [24].

Визначення коду товару, який стане основою для обчислення митної вартості, здійснюється в три етапи.

На першому етапі інспектор ВМО звіряє заявлений, згідно з МД, товар за кодом УКТЗЕД та описом з фактичним, пред'явленим до митного оформлення. За наявності зауважень або в разі неможливості з'ясувати чи відповідають відомості, заявлені у митній декларації, фактичному товару, інспектор має право:

- по-перше, письмово запропонувати суб'єкту звернутись до відділу номенклатури митниці для визначення коду товару. В такому разі має бути зазначено підстави направлення з посиленням на представлені документи та зазначено ймовірність віднесення оглянутого товару до певного коду УКТЗЕД;

- якщо виявлено невідповідності, в установленому порядку проводиться вибіркове взяття проб і зразків товарів задля встановлення виду та найменування при їх класифікації згідно з УКТ ЗЕД. Проби та зразки беруться у кількості, потрібній для проведення досліджень. З обов'язковим накладанням митного забезпечення та укладенням відповідного акта відбору зразків.

На другому етапі, на підставі запиту інспектора оперативного підрозділу та супроводжувальних документів або на підставі розгляду зразків, відділ номенклатури перевіряє правильність визначення коду товару. Якщо код визначається у даному відділі, видається відповідне рішення встановленого зразка з обов'язковим посиланням на зовнішньоекономічний договір (контракт), інвойс, згідно з яким проводиться митне оформлення даного товару, зазначаються результати огляду його зразків та робиться посилання на документи, на підставі яких було ухвалено рішення щодо визначення відповідного коду [36].

У разі неможливості визначити код товару шляхом вивчення наданих документів та огляду його зразків, відділ готує звернення до митної лабораторії. Свої висновки щодо класифікації товарів відділ митного оформлення робить за результатами лабораторних випробувань проб і зразків товарів, доставлених з митного органу.

На всіх трьох етапах слід дотримуватись однозначного віднесення товарів до певного коду у відповідності до приміток та основних правил інтерпретації УКТ ЗЕД [50].

Визначимо код віскі, які оформлювались за МД № UA100120/2021/567123 (дод. А).

Віскі відносяться згідно з УКТЗЕД до розділу IV «Готові харчові продукти; алкогольні та безалкогольні напої і оцет; тютюн та його замітники», до групи 22 «Алкогольні і безалкогольні напої та оцет», товарної позиції 2208 «Спирт етиловий неденатурований з концентрацією спирту менш як 80 об.%; спиртові дистилати та спиртні напої, одержані

шляхом перегонки, лікери та інші напої, що містять спирт», товарної підпозиції «віскі» (табл. 3.1) [45].

Таблиця 3.1

Класифікація віскі згідно з УКТЗЕД

Код товару	Опис товару
2208	Спирт етиловий неденатурований з концентрацією спирту менш як 80 об.%; спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки, лікери та інші напої, що містять спирт
2208 30	- віскі:
	-- віскі “бурбон”, у посудинах місткістю:
2208 30 11 00	--- 2 л або менше
2208 30 19 00	--- більш як 2 л
	-- віскі шотландське:
2208 30 30 00	--- віскі солодове
	--- віскі купажоване, у посудинах місткістю:
2208 30 41 00	---- 2 л або менше
2208 30 49 00	---- більш як 2 л
	--- віскі зернове та купажоване зернове, у посудинах місткістю:
2208 30 61 00	---- 2 л або менше
2208 30 69 00	---- більш як 2 л
	--- інше, купажоване віскі, у посудинах місткістю:
2208 30 71 00	---- 2 л або менше
2208 30 79 00	---- більш як 2 л
	-- інше, у посудинах місткістю:
2208 30 82 00	--- 2 л або менше
2208 30 88 00	--- більш як 2 л
2208 40	- ром та інші спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки зброджених продуктів з цукрової тростини:

Згідно з Поясненнями до УКТЗЕД до товарної позиції 2208 спиртні напої, лікери та інші алкогольні напої є рідкими алкогольними виробами, зазвичай призначеними для споживання людиною і виготовляються:

- або безпосередньо перегонкою (з доданням або без додання ароматизаторів) натурально зброджених рідин, наприклад, вина або сидру, або попередньо зброджених фруктів, їх вичавків, зерна або інших овочевих продуктів, або
- простим доданням різноманітних ароматичних речовин та іноді цукру до спирту, одержаного шляхом перегонки.

Товарні категорії 2208 30 11 – 2208 30 88 включають віскі, тобто, спиртний напій, одержуваний перегонкою з браги злакових культур і реалізовуваний з об'ємною концентрацією спирту 40 об. % або вище або у пляшках, або в іншій тарі.

Віскі Скотч (шотланське віскі) – це віскі, яке переганяють та витримують у Шотландії

віскі з доданою газованою водою (віскі з содовою) виключається з цих товарних категорій і класифікується в товарній категорії 2208 90 69 або 2208 90 78.

Товарна категорія 2208 30 30 включає віскі солодове – це спиртний напій, виготовлений перегонкою збродженого сусла лише з осолодженого ячменю.

Товарні категорії 2208 30 41 і 2208 30 49 включають шотланське купазоване солодове віскі, яке виготовляється шляхом змішуванням двох чи більше сортів шотландського односолодового віскі, які пройшли дистиляцію/були отримані на різних віскокурнях.

Товарні категорії 2208 30 61 та 2208 30 69 включають шотландське однозернове віскі є спиртним напоєм, відмінним від односолодового або солодового купазованого шотландського віскі, який отримують на одній віскокурні дистиляцією збродженого сусла з осолодженого ячменю при наявності або відсутності цілих зерен ячменю чи інших злаків (головним чином, пшениці або кукурудзи). Шотландське купазовані зернове віскі виготовляється шляхом змішування двох або більше сортів шотландського однозернового віскі, які пройшли дистиляцію/були отримані на різних віскокурнях.

Товарні категорії 2208 30 71 і 2208 30 79 включають інше купазоване шотландське віскі, виготовляється шляхом змішування двох або більше сортів шотландського односолодового віскі, з одним або кількома сортами шотландського однозернового віскі.

Отже, класифікаційними ознаками віскі є тип віскі (склад та технологія виробництва), місткість тари. Згідно з МД № UA100120/2021/567123 у графі 31 зазначено опис товару «Віскі купажоване «Jameson Irish Whiskey», об'єм 0,7 л. (2100 л.), тип ємкості – скляні пляшки. Концентрація спирту 40% (840 л чистого спирту). Країна Виробництва – ІР.». Для даного товару десятизначний код – 2208 30 41 00.

Товари групи «ризик» - товари, які переміщуються через митний кордон України та відносно яких виявлені ризики або існують потенційні ризики. Товари групи «прикриття» - товари, що з достатнім ступенем імовірності можуть декларуватись замість товарів групи «ризик».

Згідно з Митним тарифом України пільгова ставка на віскі (товарна підпозиція 2208 30 згідно з УКТЗЕД) складає 0%, а повна - 3,5 євро за 1 л 100% спирту [45]. Відповідно до положень Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії ставки ввізного мита на віскі – 0%. Тобто, підтвердження країни походження має вирішальне при розрахунку ввізного мита та митних платежів. Інформація про товари «групи ризик» та товари «групи прикриття» для віскі наведена в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Товари групи «ризик» та товари групи «прикриття» для віскі

Товари групи «ризик»/ «прикриття»	Опис товару	Код згідно з УКТЗЕД	Ставка ввізного мита, %	Можливий ризик
Товари групи «ризик»	Віскі	2008 30	3,5 євро за 1 л 100% спирту	Недостовірні відомості у документах про країну походження товару.
Товари групи «прикриття»	Віскі	2008 30	0%	

Отже, згідно з УКТЗЕД віскі, яке оформлялось за МД № UA100120/2021/567123 (дод. А) в режимі імпорту, відносяться до коду згідно з УКТЗЕД 2208 30 41 00. Для віскі можуть бути митні ризики, пов'язані з недостовірними даними про країну походження.

3.2. Визначення митної вартості та оподаткування віскі в режимі імпорту

Митна вартість є однією з найважливіших категорій не тільки в системі митного оподаткування, але й у системі митного контролю та митного оформлення, що обумовлено ключовою роллю, яку відіграє митна вартість у системі митно-тарифного регулювання ЗЕД [36]. Функціональне призначення митної вартості товарів – це база, покладена в основу митних платежів, - митного тарифу, митних зборів, акцизного збору та ПДВ.

Визначення митної вартості здійснюється відповідно до МКУ, розділ III, глава 9 «Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, та порядок їх застосування» [32].

Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично склалася або підлягає сплаті за ці товари.

Основним методом визначення митної вартості віскі, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод – за ціною договору (вартість операції).

Визначимо митну вартість на прикладі митного оформлення віскі згідно з МД №UA100120/2021/567123 на підставі товаросупровідних документів - зовнішньоекономічний контракт №17 від 23.05.2021 (дод. Б), інвойс № 707065612 від 21.10.2021 (дод .В), автотранспортна накладна №0144 від 21.10.2021(дод. Д), довідка транспортних витрат б/н від 21.10.2021 (дод. Г), сертифікат про походження EUR.1 №017257 від 21.10.2021 (дод. Е).

За умовою поставки FCA (Ірландія, м. Мідлтон) митна вартість буде складатися з фактурної вартості та витрат на транспортування товару до кордону і буде рахуватися за формулою (3.1):

$$MB = \Phi B + TB \quad (3.1)$$

де ФВ – фактурна вартість (вартість товару за контрактом);

ТВ – транспортні витрати.

Транспортні витрати підтверджуються довідкою про транспортні витрати б/н від 21.10.2021, наданою перевізником ТОВ «НМ Транспорт».

$$\text{ФВ} = 27846.00 \text{ USD} = 27846.00 * 27,61420000 = 768945,013 \text{ грн.}$$

$$\text{ТВ} = 5590,13 \text{ USD} = 5590,13 * 27,61420000 = 154366,847 \text{ грн.}$$

$$\text{МВ} = 768945,013 + 154366,847 = 923311,86 \text{ грн.}$$

Визначивши митну вартість, переходимо до розрахунку митних платежів. В даному випадку, нам необхідно визначити суму мита, акцизний податок та ПДВ.

Так як товари імпортуються з Ірландії, то ввізне мито буде становити 0% (згідно з Угодою про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії), оскільки експортером надавався сертифікат про походження форми EUR.1 №017257 від 21.10.2021 (дод Е). Отже, мито дорівнює нулю. Нарахована сума мита за повною ставкою 3,5 євро за 1 л 100% спирту сплачується умовно (кількість 100% спирту становить 840 л, оскільки загальна кількість 40% віскі – 2100 л). Курс євро – 30,3 грн/Євро.

$$\text{М} = 840 \times 3,5 \times 30,3 = 89082 \text{ (грн)}$$

Акцизний податок розраховується за формулою (3.2):

$$\text{АП} = \text{К} \times \text{САП}, \quad (3.2)$$

де АП – сума акцизного податку, грн;

К – кількість літрів 100% спирту в партії віскі;

САП – ставка акцизного податку.

Згідно Податкового кодексу України САП = 126.96 грн за л 100% спирту [36].

$$\text{АП} = 840 \times 126,96 = 106646,4 \text{ (грн).}$$

ПДВ розраховується за формулою (3.3):

$$\text{ПДВ} = (\text{МВ} + \text{М} + \text{АП}) \times \text{СПДВ} \quad (3.3)$$

де МВ – сума митної вартості;

М – сума мита;

СПДВ – ставка ПДВ.

$$\text{ПДВ} = (923311,86 + 0 + 106646,4) \times 20\% = 205991,65 \text{ грн.}$$

Таким чином, експортер ТОВ «ПЦ-Система» в даному випадку сплатить суму акцизного податку у розмірі 106646,4 грн. і повинен буде сплатити ПДВ у розмірі 205991,65 грн.

Як ми бачимо, процес визначення митної вартості та митних платежів є досить простим, але вимагає досконалого знання ставок мита, преференцій, які можуть застосовуватися до них, та методики розрахунку митної вартості залежно від різних умов поставок.

Нарахування платежів здійснюється у графі 47 МД декларантом ТОВ «ПЦ-Система» за ставками й у порядку, передбаченому чинним на момент її митного оформлення (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Нарахування митних платежів за МД №UA100120/2021/567123

Вид платежу	Основа нарахування, грн.	Ставка	Сума, грн.	Спосіб платежу
020	840	3,5 євро за 1 л 100% спирту	89082.00	06
028	1029958,26	20%	205991.65	01
081	840	126,96 за 1 л 100% спирту	106646.40	01

Згідно з класифікатором [48]:

020 – це мито на віскі, що ввозяться на територію України суб'єктами підприємницької діяльності (нараховується умовно);

028 – цифровий код податку на додану вартість;

081 – цифровий код акцизного податку на алкогольні напої.

Контроль за правильністю обчислення і своєчасністю сплати митних платежів при митному оформленні віскі здійснюється митним органом.

У графі Б «Подробиці розрахунків» митної декларації, яка аналізується, вказано сумитних платежів, які потрібно сплатити експортеру ТОВ «ПЦ-Система» (усього – 312638.05 грн).

Отже, при імпорті віскі за контрактом за умовою поставки FCA митна вартість визначена основним методом за ціною контракту.(дод Б) Усі ставки для розрахунку митних платежів та умови визначення митної вартості віскі в режимі імпорту регулюються Митним кодексом України, Податковим кодексом України та Законом «Про Митний тариф». Нарахування сум митних платежів здійснюється у валюті України. Сплата платежів проводиться шляхом їх перерахування за безготівковим розрахунком на рахунок митної установи, або внесення сум готівкою до каси митниці, або через каси банку .

3.3. Розробка профілів ризику при митному оформленні імпорту віскі

З метою підвищення ефективності роботи митних органів під час митного контролю та митного оформлення за рахунок упровадження інструментів управління ризиками, у тому числі аналізу ризиків із використанням інформаційних технологій, наказом Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684 затверджено Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю [53].

Здійснення митними органами (їх структурними підрозділами) аналізу, виявлення та оцінки ризиків віскі, у тому числі з використанням інформаційних технологій, для визначення форм та обсягів митного контролю включають:

- 1) виявлення умов і факторів, що впливають на виникнення ризиків;
- 2) визначення областей ризику;
- 3) визначення індикаторів ризику;

4) здійснення оцінки імовірності виникнення ризиків та можливої шкоди у разі їх проявлення.

Одним з етапів розробки та впровадження системи управління ризиками є розробка профілів ризику (далі - ПР).

На даний час, головним інструментом, який використовується органами доходів і зборів для системного аналізу зовнішньоекономічних операцій, є автоматизована система митного оформлення (АСМО) «Інспектор», до складу якої входить АСАУР, а також спеціалізовані програмно-інформаційні комплекси, які входять до складу Єдиної автоматизованої інформаційної системи (ЄАІС) та забезпечують проведення контролю за доставлянням товарів до митниць призначення, митною вартістю та класифікацією товарів тощо.

В основі будь-якої системи управління ризиками покладено процес їх профілювання. В теорії ризиків, профіль ризику – це залежність зміни економічного показника від зміни впливу чинника. Вітчизняним нормативним полем регламентовано порядок розробки, формалізації, тестування та затвердження профілів ризику (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Етапи розроблення профілів митного ризику [39]

Наступним етапом імплементації профілів митного ризику є його формалізація, яка передбачає формування паспорта, програмного коду і аналітичної довідки до профілю митного ризику.

При митному оформленні віскі, які класифікуються згідно з УКТЗЕД за кодом 2208 30, можуть виникати митні ризики, пов'язані з недостовірним декларуванням країни походження (див. пункт 3.1 даної роботи).

З метою недопущення надання недостовірних відомостей про країну походження, розроблено профіль ризику «Контроль країни походження віскі» відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684 [53]. Для даного профілю ризику індикаторами є: тип митної декларації, код товару згідно з УКТЗЕД, код країни походження, код документа, що підтверджує країну походження.

Значення вказаних індикаторів ризику наведені в табл. 3.4. Оскільки згідно з митною статистикою найбільші обсяги віскі ввозяться в Україну із Великої Британії, Ірландії та Німеччини, то одним із індикаторів ризику є саме коди цих країн.

Таблиця 3.4

Індикатори та їх значення для профілю ризику «Контроль країни походження віскі»

Номер індикатора	Назва індикатора	Значення індикатора
1	Тип митної декларації (гр.1 МД)	ІМ 40
2	Код товару згідно з УКТЗЕД (гр.33 МД)	2208 30
3	Код пільги для Великої Британії, Ірландії, Німеччини (гр.36 МД)	410, 424
4	Код країни походження (гр. 34а МД)	Коди Великої Британії, Німеччини
5	Код сертифіката про походження товару форми EUR.1, декларації-інвойсу (гр. 44 МД)	0954, 7016

Профіль ризику спрацьовує, якщо за митною декларацією в режимі імпорту оформлюється товар за кодом згідно УКТЗЕД 2208 30 (віскі). Решта індикаторів контролює те, чи співпадає код застосованої до ввізного мита пільги, код країни походження та код документа, що підтверджує країну походження. Профіль дозволяє перевірити, чи правильно вказана інформація

у графах 33, 36, 44 митної декларації та чи є достовірною інформація про країну походження.

Профіль ризику передбачає випадковий відбір з імовірністю 5%. Профіль ризику формує повідомлення для інспектора: «Товар № 1. Можливе надання неправдивих даних про країну походження товару та використання митних пілг з метою ухилення від сплати ввізного мита. Здійснити перевірку документації на товар. За відсутності інформації провести митний огляд. У разі необхідності направити запит до відповідного підрозділу».

Відповідно до Класифікатора митних формальностей [48] посадовій особі митниці пропонуються форми та обсяг контролю, наведені в табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Форми та обсяг контролю при спрацюванні профілю ризику

Код і назва митної формальності		Вид митної формальності	Поріг ступеня ризику
1	2	3	4
109-4	Перевірка правильності визначення країни походження товарів	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
110-4	Витребування документів, які підтверджують країну походження товару	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
205-1	Проведення митного огляду з метою перевірки відповідності відомостей, зазначених на упаковці, маркуванні товару, відомостям, зазначеним у митній декларації та інших документах, поданих до митного оформлення	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику
205-1	Проведення митного огляду з метою перевірки відповідності відомостей, зазначених на упаковці, маркуванні товару, відомостям, зазначеним у митній декларації та інших документах, поданих до митного оформлення	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику
802-4	Направлення службової записки до підрозділу по контролю правильності визначення країни походження товарів з метою розгляду питання щодо направлення до компетентного органу, що видав документ про походження, або до компетентних організацій країни, зазначеної як країна походження товару, запиту про проведення перевірки документів про походження товару чи надання додаткових	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику

Отже, посадова особа митниці повинна виконати такі митні формальності:

- здійснити перевірку правильності визначення країни походження товарів;
- витребувати у декларанта документи, які підтверджують країну походження товару;
- у разі необхідності провести митний огляд з метою перевірки відповідності відомостей, зазначених на маркуванні товару, відомостям, наданим у митній декларації та інших документах, поданих до митного оформлення;
- у разі необхідності направити службу записку до підрозділу по контролю правильності визначення країни походження товарів.

Паспорт профілю ризику «Контроль країни походження віскі» та аналітична довідка до нього наведені в додатках К, Л.

Таким чином, з метою мінімізації ризиків при імпорті віскі актуальні є питання питання необхідності розроблення відповідного інструментарію виявлення та попередження випадків порушення норм митного законодавства. Профілювання митних ризиків є одним з визначальних інструментів виявлення випадків порушення норм митного законодавства, а також є запорукою успішного функціонування системи аналізу митними ризиками.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результати проведених досліджень можна зробити наступні висновки:

1. Український ринок віскі розвивається дуже динамічно. За даними Державної служби статистики за останні 4 роки (2017-2020 рр.) обсяг імпорту віскі збільшився у 2,3 рази – у 2017 році імпорт віскі в Україну сягав 50,7 млн. дол.США, а у 2020 році – 139,1 млн. дол.США. Імпорт перевищував обсяги експорту даної продукції у 2020 р. – у 13,1 разів. Це свідчить про те, що вітчизняні виробники віскі не мають потрібних потужностей аби конкурувати із закордонними виробниками. Майже 40% всієї продукції імпортують в Україну з Великобританії (шотландський, уельський та англійський віскі). У 2018-2019 роках другу позицію займала Німеччина (понад 20%), Ірландія і США також не втрачають своїх позицій в якості країн-постачальників (12-19%).

2. Згідно з визначенням, наведеним в ДСТУ 3297-95 «Лікero-горілчана промисловість. Терміни та визначення» віскі – це лікero-горілчаний напій міцністю 45 %, що готується перегонкою збродженого солодкого суслу із зернової сировини (рису, кукурудзи, ячменю) з наступним тривалим витриманням спирту-сирцю в дубових бочках, обвуглених зсередини. Вимоги до якості лікero-горілчаних напоїв, що виробляються й реалізуються в Україні, регламентуються ДСТУ 4257:2003 «Напої лікero-горілчані. Технічні умови». Щоб усунути ризики випуску небезпечних алкогольних виробів, потрібно постійно контролювати й аналізувати показники безпечності сировини та матеріалів на виробництві.

3. Було проведено товарознавчу експертизу віскі, мета якої - визначення їх ринкової вартості для цілей оподаткування при митному оформленні в режимі імпорту Для проведення товарознавчої експертизи обрано п'ять зразків різних торговельних марок - “Jameson Irish Whiskey” (Ірландія) – митне оформлення товару здійснювалось згідно з МД

UA100120/2021 567123; “Tullamore Dew” (Ірландія); “Ballantine’s Finest” (Шотландія); “Tenjaku ” (Японія); “Johnnie Walker Red Label” Шотландія).

Для проведення досліджень використана така нормативна база: Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального», Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», ДСТУ 4257-2003 «Напої лікєро-горілчані. Технічні умови» та ДСТУ 4164-2003 «Напої лікєро-горілчані. Правила приймання та методи випробування».

Критеріями ідентифікації обрано такі показники: повнота маркування, зовнішній вигляд, колір, смак та запах, вміст спирту (міцність), повнота наливу. Встановлено, що всі досліджувані зразки віскі відповідають встановленим вимогам чинних нормативних документів. З метою підтвердження заявленої вартості задекларованих було використано порівняльний підхід. Інформація про вартість товару була-отримана з мережі Інтернет.

4. Одним із основних факторів, який впливає на формування споживних властивостей віскі, є витримка, технологія, сировина. Аромат витримки утворюється в результаті розщеплення полімерних сполук деревини. Було досліджено асортимент віскі, представлений на ринку України. Досить поширеним є шотландський віскі (скотч), ірландський віскі, американський бурбон. Віскі поділяється на три основні види: односолодовий (malt); зерновий (grain); купажований (blend). Більше половини українського ринку віскі належить таким торговельним маркам, як Johnnie Walker, Jameson, Jim Beam, Jack Daniel’s, Chivas Regal і White Horse.

5. Визначено код віскі згідно з УКТ ЗЕД. Вони відносяться до товарної підпозиції 2208 30. Основними класифікаційними ознаками віскі є тип віскі (склад та технологія виробництва), місткість тари. Також визначено товари

групи «прикриття» - це віскі, при декларуванні якого подаються недостовірні відомості про країну походження.

6. В роботі перевірено правильність визначення митної вартості віскі та нарахування митних платежів згідно з МД № UA100120/2021/567123 на підставі документів – зовнішньоекономічний контракт №17 від 23.05.2021, інвойс № 707065612 від 21.10.2021, автотранспортна накладна №0144 від 21.10.2021, довідка транспортних витрат б/н від 21.10.2021, сертифікат про походження EUR.1 №017257 від 21.10.2021. Митна вартість згідно з умовами поставки FCA (Ірландія, м. Мідлтон) складає 923311,86 грн. Так як товари імпортуються з Ірландії, то ввізне мито буде становити 0% (згідно з Угодою про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії). Було розраховано акцизний податок у розмірі 106646,4 грн. та ПДВ у розмірі 205991,65 грн.

7. З метою мінімізації митних ризиків при імпорті віскі розроблено профіль ризику «Контроль країни походження віскі».

Проведені дослідження дали змогу внести наступні пропозиції:

1. Департаменту технічного регулювання та інноваційної політики Мінекономіки України необхідно вживати заходи щодо гармонізування нормативної бази, яка визначає вимоги до якості віскі з урахуванням вимог міжнародних стандартів та екологічних норм.

2. При митному контролі віскі та вирішенні конкретних справ про порушення митних правил митним органам всебічно використовувати можливості митної експертизи для повного і об'єктивного вирішення питання.

3. Державній митній службі України впровадити в роботу митних органів профіль ризику «Контроль країни походження віскі» з метою запобігання спробам суб'єктів ЗЕД від сплати митних платежів в повному обсязі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алкоголізм в Україні – факти, статистика, аналітика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://alkogolya.net/lechenie_alkogolizma/alkogolizm_v_ukraine/.
2. Аналитическая химия в создании, стандартизации и контроле качества лекарственных средств Т. 1. – Х. : НТМТ, 2011. – 464 с.
3. Алкогольні напої, довідник по спиртних напоїв світу. Всі види, марки та історією походження. – Режим доступу: <https://elitalcohol.com.ua/>
4. Аналіз ринку імпортованих алкогольних напоїв (віскі і бренді) в Україні. – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-importnyh-alkogolnyh-napitkov-viski-i-brendi-v-ukraine>.
5. Батуніна А.П. Експертиза товарів: Навч. пос. / І.В. Ємченко, А.О. Троякова. – К.: ЦУЛ, 2003, - 186 с.
6. Бережнюк І.Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти. Монографія. / І. Г. Бережнюк // Дніпропетровськ: Академії митної служби України, 2009. – 543 с.
7. Бережнюк І.Г. Митний контроль та митне оформлення як управлінський механізм митної справи / І. Г. Бережнюк // Вісник Академії митної служби України. – 2008. - №2. – С.3-8.
8. Букресва Н.П. Модель обліково-аналітичного процесу імпорту товарів / Н.П. Букресва // Актуальні проблеми розвитку обліку, контролю та аналізу в умовах глобальних економічних змін : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., 7-8 жовт. 2010 р. - Полтава: Асмі, 2010. - С. 65-67.
9. Віскі. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
10. Віскі в Україні - частина 1 (класифікація, технологія виробництва, імпорт). – Режим доступу: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/viski-v-ukraine-chast-1-klassifikaciya-tehnologiya-proizvodstva-import.html>.
11. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт. – Режим доступу: Держкомстату України www.uktstat.gov.ua.

12. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України: Постанова Кабміну України від 05.10.2011 р. №1031. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npras/provnesennya-zmin-do-posta-1>

13. Додін Є. В. Правові основи митної справи України / Є.В. Додін // Митна справа. – 2004. - №4. – С. 6-18.

14. Домарецкий В. А. Технология : монографія / В. А. Домарецкий // Форум. - М. : 2010. – 448 с.

15. Дубіліна А.А. Митна справа: Підручник / А.А. Дубіліна, С.В. Сорокіна, О.І. Зельніченко. - К.: Центр учбової літератури, 2010. – 320 с.

16. Європейська стандартизація. – Режим доступу: <https://library.if.ua/book/150/9987.html>

17. Закон України про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80>

18. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу.– Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

19. Зовнішня торгівля України із зазначенням основних країн-контрагентів. - Режим доступу: elc-ua.com/.../Внешняя-торговля-Украины-страны-контрагенты-www.elc-ua.com_.p

20. Інтернет- магазин Prom. – Режим доступу : <https://prom.ua/>.

21. Інтернет-магазин Winestyle. – Режим доступу: <https://winestyle.com.ua/whisky/>.

22. Інтернет-магазин Rozetka. – Режим доступу: <https://rozetka.com.ua/>.

23. Історія віскі. Як виготовляють віскі.: – Режим доступу: <https://www.johnniewalker.com/uk-ua/our-whisky/johnnie-walker-colours/red-label/>

24. Каленський М.М. Митний контроль та митне оформлення: Навч.посіб. / М. М. Каленський, П. В. Пашко. – К.: Знання, 2002. – 284 с.

25. Кисляк Н. К. Товарознавство господарських товарів / Н.К. Кисляк, Т.М. Коломієць, В.М. Кравченко, С.О. Сіренко. – К.: КНИГА, 19. – Т.11. – 2004. – 448 с.
26. Коломієць Т. Методологічні засади визначення ринкової вартості товарів при товарознавчій експертизі / Т. Коломієць, Л. Черняк // Товари і ринки. - 2016. - № 1. - С. 86–96.
27. Коломієць Т.М. Експертиза товарів: підручник / Притульська Н.В., Романенко О.Л. – К.: Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2007. – Ч.1. – 370с.
28. Лікєро-горілчана промисловість. Терміни та визначення: ДСТУ 3297-95. – [Чинний від 2004-10-01]. – К.: УкрНДспиртбіопрод, 2004. – 16 с.
29. Лучечко Ю.В. Україні повністю відсутня нормативна база для успішного функціонування і розвитку спиртової галузі. – Режим доступу: <http://agravery.com/uN/posts/show/v-uNraini-vidsutna-normativna-baza-dla-rozvitNu-spiritovoi-galuzi>
30. Мальцев И. Виски: История вкуса / И. Мальцев. – М.: Альпина нон-фикшн, 2010. – 420 с
31. Митна статистика. Сумарний обсяг імпорту та експорту у розрізі товарних позицій за кодами УКТЗЕД. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/ms/fl1>
32. Митний кодекс України / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Паливода А.В., 2012. - 344 с
33. Напої лікєро-горілчані. Правила приймання і методи випробування: ДСТУ 4164-2003. – [Чинний від 2004-01-01]. – К.: Держстандарт України, 2004. – 13 с.
34. Напої лікєро-горілчані. Правила приймання і методи випробування: ДСТУ 4164-2003. – [Чинний від 2004-01-01]. – К.: Держстандарт України, 2004. – 13 с.
35. Напої лікєро-горілчані. Технічні умови: ДСТУ 4257:2003. - [Чинний від 2004-01-01]. – К.: Держстандарт України, 2004. – 27 с.

36. Науменко В. Митна вартість товарів: Теорія та практика: Довід. посіб. / В. Науменко, М. Яворський. – К.: ТОВ «Ваїте», 2004. – 142 с.
37. Обсяги імпорту та експорту окремих груп товарів за кодами УКТ ЗЕД. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/f12>.
38. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
39. Пашко П.В. Митна безпека (теорія, методологія та практичні рекомендації) [Текст] : монографія /П.В. Пашко. – Одеса: АТ «Пласке», 2009 . – 628 с
40. Пашко П.В. Основи митної справи в Україні / Пашко П.В., Ченцов В.В., Науменко В.П. – К.: Знання, 2004. – 732 с.
41. Податковий кодекс України: нова редакція від 16 грудня 2013р. - Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/2755-17
42. Подорожчання алкоголю і попит: питимуть чи ні. – Режим доступу: <http://readmore.com.ua/2015/09/02/%D0%BF% D0%BE%>.
43. Постанова (ЄС) № 178/2002 Європейського Парламенту та Ради від 28 січня 2002 року, що встановлює загальні принципи та вимоги харчового законодавства, яка засновує Європейський орган з безпеки харчових продуктів і викладає процедури, що стосуються безпеки харчових продуктів.: – Режим доступу: http://www.icqc.eu/userfiles/File/178_2002.pdf
44. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від **Закон** від 23.12.1997 № 771/97-ВР. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
45. Про Митний тариф України: Закон України від 04.06.2020 № 674-ІХ. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>.
46. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального [Електронний

ресурс]: Закон України від 19 грудня 1995 року № 481/95 ВР. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-вр#Text>.

47. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України нова редакція від 3 серпня 2012 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/332-14>

48. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій документа: Наказ Міністерства фінансів України № 1011: станом на 20 вересня 2012 р. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/z0988-12

49. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо строків митного контролю та оформлення товарів за вантажною митною декларацією: Наказ Держмитслуوبي України від 05.04.12 № 205. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/full/MK120288>

50. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Постанова Кабмін України від 21.05.2012. №428. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2018-%D0%BF#Text>

51. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства Фінансів України № 631 станом на 30 травня 2012 р. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/z1360-12

52. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа / Наказ Міністерства фінансів України № 651: станом на 30 травня 2012 р.. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/z1372-12

53. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю [Електронний ресурс] : наказ [затверджено

Міністерством фінансів України від 31.07.2015 № 684]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1021-15>.

54. Про затвердження Порядку проведення атестації виробництва спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів від 29.02.96 №85. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z0291-96?lang=ru>

55. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Наказ Держмитслужби України від 14.07.2020 №256. - Режим доступу: <https://customs.gov.ua/documents/pro-zatverdzhennia-perekhidnikh-tablits-vid-uktzed-versiyi-2012-r-do-uktzed-versiyi-2017-r-142>.

56. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення: Наказ Міністерства Фінансів України від 24.05.2012 № 599. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12#Text>

57. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів: Закон України від 06.12.2018 № 2639-VIII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text>.

58. Ринок алкогольної продукції.: – Режим доступу: <https://rating.zone/rynok-alkoholnoi-produktsii/>

59. Ринок спирту та алкогольних напоїв. – Режим доступу: <http://eimg.pravda.com/files/7/f/7fa0f81------.pdf>.

60. Рівні та критерії деталізації УКТЗЕД. – Режим доступу : referat.com/Рівні_та_критерії_деталізації_Української_класифікації_товарів

61. Сірик Т. А. Скляна тара - один із перспективних видів багаторазової упаковки / Т. А. Сірик // Вісник СумДУ. Серія Економіка. - 2011. - № 3. - С. 49–57.

62. Сертифікація алкогольних напоїв. – Режим доступу: <https://lab.biz.ua/uk/rekomendovani-statti/sertyfikatsiia-alkoholnykh-napoiv/>

63. Справка по товару УКТЗЕД. – Режим доступу: <https://www.qdpro.com.ua/goodinfo>

64. Сумарний обсяг імпорту та експорту окремих підгруп товарів за кодами УКТЗЕД. – Режим доступу : sfs.gov.ua/ms/f2a

65. Терещенко С.С. Основи митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності / С.С. Терещенко. – К.: АТ «Август», 2001. – 422 с.

66. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД). – К.: ЛАТ: Виробництво СПД Попов, 2004. – 626 с.

67. Ярема Б.П. Особливості оподаткування товарів при переміщенні через митний кордон України: Навч. пос. / Б. П. Ярема. – К. : ВД «Професіонал». – 2004. – 272 с.

68. Галько С.В. Сучасні технології в системі митного регулювання: монографія/ Пасічник А. М., Галько С. В. та ін. за ред. А .М. Пасічника. – Дніпропетровск: Академія митної справи України, 2013. – 158с.

69. Галько С.В., Терещенко С.С. Зовнішня торгівля товарами: нові процедури СОТ. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2019. – №2 (103). – 64-72.

70. Council Regulation (EEC) №1576/89 of 29 May 1989 laying down general rules on the definition, description and presentation of spirit drinks, available at. – URL: : http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=126927.

71. Gellert L. Withdrawal, revocation and suspension of AEO certification [Text] / L. Gellert // World Customs Journal. – 2011. – № 1, vol. 5 – P. 3–16

72. Scotch Whisky Act 1988, available at. – URL: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/22/section/1>.

Додаток А
Форма митної декларації на бланку єдиного адміністративного
документа МД-2

1 6		2. Відправник / Експортер		№ IR/0000000000		1. Тип декларації				А. Форма МД-2 UA100120/2021/ 567123 Електронне декларування						
						ІМ	40	АА								
ПРИМІРНИК ДЛЯ МИТНИЦІ	Irish Distillers Ltd Distillery Walk, Midleton, Co.Cork, Ireland		000/0000/000000		3. Форми		4. Відвантажувальні специфікації 1/0		5. Всього найменувань товарів 1		6. Кількість місць 500		7. Довідковий номер Вн. № 36142			
	8. Одержувач / Імпортер		№ UA0014305909		9. Особа, відповідальна за фінансове врегулювання ТОВ «ПЦ-Система» 04116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, буд. 10/8 UA10014305909		10. Країна 1-го призначення		11. Торговельна країна		12. Загальна митна вартість 923311.86		13. "ЄСП"			
	14. Декларант / Представник		№ UA10014305909		15. Країна відправлення Ірландія		15а. Код країни відправлення IR		17а. Код країни призначення		17. Країна призначення					
	18. Транспортний засіб відправлення		19. Кон-Тейнер		20. Умови поставки		22. Валюта та загальна фактурна вартість		23. Курс валюти		24. Характер угоди					
	AA3069KM / AE6327XK		UA		0		FCA IR Midleton		27.61420000		0 11		USD			
	21. Транспортний засіб на кордоні		25. Види транспорту на кордоні		26. Види транспорту в межах країни		27. Місце завантаження / розвантаження		28. Фінансові та банківські відомості							
	AA3069KM / AE6327XK		UA		30		30		ЄДРПОУ: 14305909 АТ «РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ» МФО: 380805							
	29. Митниця на кордоні		30. Місце огляду товару		31. Маркування та кількість - номери контейнерів - опис товару		32. Товар №		33. Код товару		34. Код країни походження		35. Вага бруто (кг)		36. Преференція	
	1 Волинська митниця Держмитслужби		UA205040		100-888-1-1		1		2208 30 41 00		IR		3700		0	
	31. Вантажні місця та опис товару		37. Процедура		38. Вага нетто (кг)		39. Квота		40. Загальна декларація / попередній документ		41. Додаткова одиниця виміру		42. Фактурна вартість товару		43. Метод визначення вартості	
1. Віскі «Jameson Irish Whiskey», об'єм 0,7 л. (2100 л.), тип ємкості – скляні пляшки. Концентрація спирту 40% (840 л чистого спирту). Країна Виробництва – ІР. 2. Місь-500 СТ 3. 0		4000 ZZ 00		3100		1201/UA100120/2021/523111 20.10.2021/1		112/20		27846.0000		1				
44. Додаткова інформація/ подані документи		45. Митна вартість		46. Статистична вартість		47. Нарухання		48. Відстрочення платежів		49. Найменування складу						
0380 707065612 21.10.2021 0730 0144 21.10.2021 3007 6/н 21.10.2021 4100 17 23.05.2021 0954 017257 21.10.2021		923311.86		923.31186		020		06								
Вид		Основа нарахування		Ставка		Сума		СП								
020		840		3,5 євро за 1 л		89082.00		06								

мита та митних платежів	028 081	1029958,26 840	100% спирту 20% 126,96 за 1 л 100% спирту	205991.65 106646.40	01 01	В. Подробиці розрахунків 028 205991.65 14305909 081 106646.40 14305909		
	Всього							
50. Принципал	представлений місце і дата				Підпис		С.	
51. Митниця країни транзиту								
52. Гарантія не дійсна для						53. Митниця в країні призначення		
D. Завершення митного контролю Результат ПМК 129/100 23.10.2021 ОНП 129/100 23.10.2021						54. Місце і дата м. Київ, вул. Маршала Рибалка, буд. 10/8 Петров О.І. +380967890978 chava09@gmail.com		

ДОГОВІР № 17

«23» травня 2021 р.

«Irish Distillers», платник податку на прибуток підприємств на загальних підставах, іменоване надалі «Замовник», в особі директора Жан-Кристоф Кутюрес, що діє на підставі Статуту, з однієї Сторони, та **ТОВ «ПЦ Система»**, платник податку на прибуток підприємств на загальних підставах, іменоване надалі «Агент», в особі директора Скорина Т.М., що діє на підставі Статуту, з іншої Сторони,

уклали даний Договір про нижченаведене:

Метою укладення цього Договору є збільшення обсягів реалізації Замовником кінцевому споживачу продукції віскі, продаж яких є основним видом діяльності Замовника.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Агент в порядку та на умовах, визначених цим Договором та чинним законодавством України, за агентську винагороду бере на себе зобов'язання надати Замовнику послуги в сприянні укладенню угод купівлі-продажу послуг Замовника з метою збільшення обсягів реалізації Замовником послуг.
- 1.2. Послуга з комерційного посередництва вважається наданою Агентом Замовнику в повному обсязі лише після продажу Замовником агентських та супутніх послуг (надалі – Послуг) кінцевому споживачу (покупцю).

2. ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ СТОРІН

- 2.1. **Замовник зобов'язується:**
  - 2.1.1. Інформувати Агента про умови продажу Замовником Продукції та про зміни в них.
  - 2.1.2. Проводити рекламні компанії в засобах масової інформації та міжнародні презентації, що спрямовані на поширення інформації про Продукцію, яка реалізуються Замовником, серед потенційних покупців.
  - 2.1.3. Реалізувати Продукцію покупцю, що був направлений Агентом у відповідності до умов продажу та нормативно-правовими актами України.
  - 2.1.4. Сплатити Агенту відповідну агентську винагороду в розмірі і строки, що передбачені відповідними Додатками до даного Договору.
- 2.2. **Агент зобов'язується:**
  - 2.2.1. Особисто виконувати дії (надавати послуги), передбачені даним Договором.
  - 2.2.2. Здійснювати активний пошук потенційних покупців Продукції Замовника на території Іспанії, проводити відповідні перемовини з такими покупцями.
  - 2.2.3. Надавати потенційним покупцям достовірну інформацію про умови продажу Продукції Замовника, про особливості поставки Продукції, в т.ч. що входить до вартості Продукції, інформацію про додаткові послуги та надавати іншу, визначену законодавством України, інформацію про Продукцію Замовника.
  - 2.2.4. У випадку отримання від Замовника будь-яких рекламних матеріалів, проводити їх розповсюдження серед потенційних покупців Продукції.
  - 2.2.5. При бажанні потенційного покупця придбати Продукцію на високому професійному рівні від імені Замовника самостійно забезпечити оформлення документів, необхідних для продажу Продукції, укласти договір купівлі-продажу та визначити основні умови поставки.
  - 2.2.6. Забезпечити створення бази даних, її збереження, користування та реєстрацію (у разі наявності персональних даних) бази даних покупців, а також конфіденційність

інформації, яка стала відома Агенту внаслідок виконання цього Договору.

- 2.2.7. Забезпечити транспортування Продукції Замовника зі складу Замовника (м. Росія) до точки призначення покупця продукції.
- 2.2.8. Забезпечити страхування Продукції Замовника під час транспортування.
- 2.2.9. Забезпечити розмитнення Продукції під час проходження через митний кордон країни призначення.

3. ПОРЯДОК НАДАННЯ ПОСЛУГ. ПРИЙМАННЯ-ПЕРЕДАЧА НАДАНИХ ПОСЛУГ.

- 3.1. З метою визначення переліку Продукції, яку Замовник має намір реалізувати протягом певного періоду часу, останній може надавати Агенту завдання на продаж Продукції (далі по тексту – Завдання), в якому визначати напрями, види, кількість Продукції щодо якої необхідно провести роботи з пошуку потенційних покупців та відповідну суму комісійної винагороди. Завдання викладається Замовником у формі Додатку до даного Договору та підписується Сторонами. Своїм підписом на Завданні, Агент погоджується на його виконання у терміни, обумовлені із Замовником.
- 3.2. За результатами надання послуг щодо пошуку потенційних клієнтів для придбання Продукції Замовника, Агент щомісячно готує та подає Замовнику Звіти про виконання прийнятих на себе зобов'язань, в яких деталізує проведену роботу, зазначає кількість та перелік юридичних осіб, яких було поінформовано (залучено) про умови продажу Продукції Замовника.
- 3.3. Після проведення роботи щодо пошуку потенційних покупців товару Замовника, визначеному у відповідному Завданні, та за результатами наданих послуг Агент надає Замовнику 2 примірники Акту приймання-передачі послуг для підписання. Замовник, в свою чергу, зобов'язаний підписати Акти приймання-передачі наданих послуг протягом 15 (п'ятнадцяти) банківських днів з моменту їх отримання, або в такий же термін висловити свої зауваження (заперечення) у письмовому вигляді.
- 3.4. Послуги з комерційного посередництва вважаються такими, що надані Агентом належним чином, з моменту придбання покупцями, залученими Агентом, Послуг Замовника та погодження останнім Акту приймання-передачі наданих послуг, що був попередньо підготовлений та наданий Агентом.
- 3.5. Підписаний Сторонами Акт приймання-передачі наданих послуг є підставою для проведення взаєморозрахунків між Сторонами.

4. ВАРТІСТЬ І ОПЛАТА ПОСЛУГ

- 4.1. Комісійна винагорода Агента за реалізацію продукту Замовника складає 4% від вартості продукта, якщо інше не передбачено в окремому додатку до цього Договору. Окремим додатком до цього Договору вартість послуг комерційного посередництва, наданих Агентом Замовнику протягом строку дії даного Договору, може визначатися залежно від напрямку, виду, кількості, термінів та інших показників основних та супутніх послуг, які були реалізовані Замовником за посередництвом Агента. Остаточне погодження розміру винагороди визначається Сторонами у відповідних завданнях та Актах приймання-передачі наданих послуг.
- 4.2. Всі розрахунки між Сторонами здійснюються виключно в національній валюті України – гривні, шляхом безготівкового перерахунку грошових коштів на поточний рахунок відповідної Сторони.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

- 5.1. У випадку порушення Договору, Сторона несе відповідальність, визначену цим Договором та (або) законодавством України.
- 5.2. Порушенням Договору є його невиконання або неналежне виконання, тобто виконання з порушенням умов, визначених змістом цього Договору. При цьому Агент

несе майнову відповідальність за внесення змін в замовлення, відмову від передзамовлення шляхом скасування з будь-яких причин надання Послуг (в т.ч. у разі відмови отримати Послуги особою, якій вони надаються). Розміри штрафних санкцій за внесення змін в замовлення, відмову від замовлення визначається індивідуально під час замовлення, залежно від його умов, та інших суттєвих обставин.

- 5.3. Сторона вважається невинуватою і не несе відповідальності за порушення Договору, якщо вона доведе, що вжила всіх залежних від неї заходів щодо належного виконання цього Договору.
- 5.5. В разі прострочення Замовником строків оплати агентської винагороди, що належить Агенту, Замовник зобов'язаний сплатити на користь Агента пеню у розмірі облікової ставки НБУ, що діяла у період прострочення.
- 5.6. Агент несе відповідальність у повному обсязі за збитки Замовника внаслідок порушення Агентом цього Договору.

6. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

- 6.1. Усі спори, що виникають з цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами.
- 6.2. Якщо відповідний спір неможливо вирішити шляхом переговорів, він вирішується в судовому порядку за встановленою підвідомчістю та підсудністю такого спору відповідно до чинного законодавства України.

7. ФОРС-МАЖОР

- 7.1. Жодна із Сторін не несе відповідальності за повне чи часткове невиконання обов'язків, якщо таке невиконання виникло внаслідок дій непереборної сили (форс-мажор).
- 7.2. Строк дії непереборної сили відкладає строк виконання Сторонами своїх обов'язків по цьому договору.
- 7.3. Дія форс-мажору повинна бути підтверджена в установленому порядку відповідним державним органом.
- 7.4. Якщо період дії непереборної сили продовжується більш ніж 30 (тридцяти) календарних днів, кожна із Сторін має право розірвати цей Договір в односторонньому порядку. В такому випадку, розрахунки між Сторонами проводяться по фактично виконаних зобов'язаннях.

8. СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ

- 8.1. Цей Договір вважається укладеним і набирає чинності з моменту його підписання Сторонами та скріплення підписів уповноважених представників Сторін печатками.
- 8.2. Строк цього Договору починає свій перебіг у момент, визначений у п. 8.1 цього Договору та діє до кінця поточного календарного року.
- 8.3. Закінчення строку цього Договору не звільняє Сторони від відповідальності за його порушення, яке мало місце під час дії цього Договору.
- 8.4. Якщо інше прямо не передбачено цим Договором або чинним законодавством України, зміни у цей Договір можуть бути внесені тільки за домовленістю Сторін, які оформляються додатковою угодою до цього Договору.
- 8.5. Зміни до цього Договору набирають чинності з моменту належного оформлення Сторонами відповідної додаткової угоди до цього Договору, якщо інше не встановлено у самій додатковій угоді, цьому Договорі або у чинному законодавстві України.
- 8.6. Цей Договір може бути розірваний на вимогу будь-якої Сторони, яка повинна повідомити про це іншу Сторону не пізніше, ніж за 20 календарних днів до дати розірвання.

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 9.1. Усі правовідносини, що виникають з цього Договору або пов'язані із ним, у тому числі пов'язані із дійсністю, укладенням, виконанням, зміною та припиненням цього Договору, тлумаченням його умов, визначенням наслідків недійсності або порушення Договору, регулюються цим Договором та відповідними нормами чинного законодавства України, а також звичаями ділового обороту, які застосовуються до таких правовідносин на підставі принципів добросовісності, розумності та справедливості.
- 9.2. Після набрання чинності цим Договором всі попередні переговори за ним, листування, попередні договори, протоколи про наміри та будь-які інші усні або письмові домовленості Сторін з питань, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають юридичну силу, але можуть братися до уваги при тлумаченні умов цього Договору.
- 9.3. Сторони несуть повну відповідальність за правильність вказаних ними у цьому Договорі реквізитів та зобов'язуються своєчасно у письмовій формі повідомляти іншу Сторону про їх зміну, а у разі неповідомлення несуть ризик настання пов'язаних з цим несприятливих наслідків.
- 9.4. Додаткові угоди та додатки до цього Договору є його невід'ємними частинами і мають юридичну силу у разі, якщо вони викладені у письмовій формі, підписані Сторонами та скріплені їх печатками.
- 9.5. Всі виправлення за текстом цього Договору мають силу та можуть братися до уваги виключно за умови, що вони у кожному окремому випадку датовані, засвідчені підписами Сторін та скріплені їх печатками.
- 9.6. Цей Договір складений при повному розумінні Сторонами його умов та термінології українською мовою у двох автентичних примірниках, які мають однакову юридичну силу, – по одному для кожної із Сторін.

Додаток В

INVOICE

номер рахунку / number: №707065612 21/10/2021

Order Date:	21.10.2021
Customer No.	300421

Comment

Identification code of the legal entity 707065612
 Contract No/ 6-04/21 of April 7, 2021 / 100% Prepayment / The exporter of the products covered by this document
 Except where otherwise clearly indicated, these products are of EU (Germany) preferential origin

Повний опис товару/Full description of goods	Код / SAP Code	Країна походження / Country of origin	Кількість/ Quantity	Ціна за кг./Unit value USD	Загальна вартість/ Sub Total Value USD
Whiskey «Jameson Irish Whiskey»	NEORSE0LAU	Ireland (Ірландія)	3000	9,28	27846,0
Subtotal Item Value					27846,0

Deposit Statement:

No.	Item	Shipped	Received	Total	Deposit	Amount
4000	EURO-Palette	4		4		
Subtotal Deposit						

Value of Goods	Deposit	Net Amount	VAT Rate	VAT Amount	Credit0	Debit
27846,0	0.00	27846,0	0%			27846,0
Total						27846,0

Додаток Г

Київська митниця
Держмитслужби України

Дата: 21.10.2021

Довідка про транспортні витрати

ТОВ «НМ Транспорт», повідомляє, що сума всіх витрат по перевезенню вантажу держ. номер АА3069КМ / АЕ6327ХК, по маршруту Мідлтон (Ірландія) - Київ (Україна), складає до пункту перетину кордону Ягодин - Дорогуськ (Україна), складає – 154366,847 грн.

Наватажувально-розвантажувальні роботи та страхування вантажу не проводились

**ТОВ «НМ Транспорт»,
Відділ міжнародних перевезень**

М.П.

Додаток Д

1 Отправитель (наименование, адрес, страна) Absender (Name, Anschrift, Land)		Международная товарно-транспортная			№0144
Irish Distillers Ltd		Накладная какие прочие договоры, осуществляется		Diese Beförderung unterliegt trotz einer gegenteiligen Abmachung den	
Distillery Walk, Мідлтон, Корк, Ірландія					
2 Получатель (наименование, адрес, страна) Empfänger (Name, Anschrift, Land)		16	Перевозчик (наименование, адрес, страна) Frachtführer (Name, Anschrift, Land)		
ТОВ «ПЦ-Система»		ТОВ «НМ Транспорт», Україна			
04116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, буд. 10/8					
3 Место разгрузки груза Auslieferungsort des Gutes		17	Последующий перевозчик (наименование, адрес, страна) Nachfolgende Frachtführer (Name, Anschrift, Land)		
Место/Ort	м. Київ				
Страна/Land	Україна				
4 Место и дата погрузки груза Ort und Tag Übernahme des Gutes					
Место/Ort	м. Мідлтон				
Страна/Land	Ірландія	18	Оговорки и замечания перевозчика Vorbehalte und Bemerkungen der Frachtführer		
Дата/Datum	14.05.2021 р.				
5 Прилагаемые документы Beigefügte Dokumente					
Invoice : №707065612					

6	Знаки и номера Kennzeichen und Nummern	7	Количество мест Anzahl der Packstücke	8	Род упаковки Art der Verpackung	9	Наименование груза Bezeichnung des Gutes	10	Статист № Statistik-Nr.	11	Вес брутто, кг Bruttogew., kg	12	Объем, м³ Umfang m³
			500		ящики		Віскі		22 08 30 4100		3700		
			місце										
	Класс Klasse		Цифра Ziffer		Буква Buchstabe		ДОПОГ ADR						
13	Указания отправителя (таможенная и прочая обработка) Anweisungen des Absenders (Zoll- und sonstige amtliche Bearbeitung)					19	Подлежит оплате Zu zahlen vom:	Отправитель Absender	Валюта Währung	Получатель Empfänger			
							Ставка Fracht						
							Скидки Ermäßigungen						
							Разность Zwischensumme						
							Надбавки Zuschläge						
							Дополнительные сборы Nebengebühren						
							Прочие Sonstiges						
							Итого к оплате Zu zahlende Ges.-Summe						
14	Возврат Rückerstattung												
15	Условия оплаты Frachtzahlungsanweisungen FCA - IR Midleton					20	Особые согласованные условия Besondere Vereinbarungen						

Франко Frei							
Нефранко Unfrei							
21	Составлен в Ausgefertigt in	Midleton	Дата am	21.10.2021 р.	24	Груз получен Gut empfangen	Дата Datum
22			23	Ткачук Г.В.	Am „ ____ “ _____ 20		
			ТОВ «НМ Транспорт», Україна		Прибытие под погрузку _____ мин. Ankunft für Beladung _____ Min.		
					Убытие _____ мин. Abfahrt _____ Min.		
Подпись и штамп отправителя Unterschrift und Stempel des Absenders					Подпись и штамп получателя Unterschrift und Stempel des Empfängers		
25	Регистрац. номер/ Тягач/Kfz	Амтliches Kennzeichen Полуприцеп/Anhänger	26	Марка/Тур Тягач/Kfz	Полуприцеп/Anhänger		
AA3069KM / AE6327XK							

MOVEMENT CERTIFICATE

1. Exporter (Name, full address, country) Irish Distillers Ltd Distillery Walk, Midleton, Co.Cork , Ireland	EUR.1 No A 017257	
3. Consignee (Name, full address, country) (Optional) PC – System Limited Liability Company 10/8, Marshala Rybalka Street 04116 Kyiv Ukraine	See notes overleaf before completing this form. 2. Certificate used in preferential trade between Ireland And Ukraine (Insert appropriate countries, groups of countries or territories)	
6. Transport details (Optional) By truck	4. Country, group of countries or territories in which the products are considered as originating Ireland	
8. Item number; Marks and numbers; Number and kind of packages[1] ; Description of goods Pcs 2000 - Whiskey “Jameson Irish”	9. Gross mass (kg) or other measure (litres, m3 ., etc.) 3700 kg	10. Invoices (Optional) 707065612 of 21.10.2021
11. COMPETENT PUBLIC OR CUSTOMS AUTHORITY ENDORSEMENT Declaration certified Export document ^[2] Form .....No ..... <u>Competent public authority or customs office</u> ..... Ireland Chamber of Commerce Issuing country or territory..... ..... Distillery Walk, Midleton, Co.Cork Ireland Place and date .....21.10.2021 ... Midleton, ... G. Pulit..... (Signature)	12. DECLARATION BY THE EXPORTER I, the undersigned, declare that the goods described above meet the conditions required for the issue of this certificate. Place and date ..... Ireland ....21.10.2021..... D. Orłowski..... (Signature)	

[1] If goods are not packed, indicate number of articles or state « in bulk » as appropriate.

[2] Complete only where the regulations of the exporting country or territory require

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Спеціалізована лабораторія з питань експертизи та досліджень

пр-кт Степана Бандери, 8, корп. 8, Київ-73, 04073, тел./факс: (044) 426-44-70

ВИСНОВОК № 77

Складено 22 жовтня 2021 року

1. Замовник Київська митниця Держмитслужби

2. Об'єкт(и) дослідження (експертизи) та реєстраційний(і) номер(и)

Товар, заявлений як Віскі «Jameson Irish Whiskey», об'єм 0,7 л. (2100 л.), тип ємкості – скляні пляшки. Концентрація спирту 40% (840 л чистого спирту).

Країна Виробництва – ІР.

3. Підприємство / громадянин ТОВ «ПЦ-Система» 04116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, буд. 10/8

4. Виробник Irish Distillers Ltd Distillery Walk, Midleton, Co.Cork, Ireland

5. Акт про взяття проб (зразків) товарів

Проби (зразки) взяті на підставі акта про взяття проб (зразків) товарів від « 22 » жовтня 2021 року № 23

6. Супровідні документи (копії)

- МД № UA100120/2021/567123
- зовнішньоекономічний контракт №17 від 23.05.2021,
- інвойс № 707065612 від 21.10.2021,
- автотранспортна накладна №0144 від 21.10.2021
- довідка транспортних витрат б/н від 21.10.2021,
- сертифікат про походження EUR.1 №017257 від 21.10.2021.

7. Обґрунтування та мета направлення запиту

Мета подання запиту: проведення товарознавчої експертизи віскі, що імпортувалося в Україну, з метою підтвердження ціни товару.

8. Завдання для дослідження

Завдання для дослідження (аналізу, експертизи):

ідентифікація (визначення фізичної та хімічної структури і складу) товару, я ка вартість предметів, наданих на експертизу, станом на 22.10.2021?

9. Дослідження

9.1. Опис проб (зразків) товару

Зразок товару на дослідження надійшов в одному поліетиленовому пакеті в картонній упаковці під митним забезпеченням (пломба № 54). До пакету прикріплена маркувальна етикетка Київської митниці Держмитслужби відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058. Порушення пакування та митного забезпечення не виявлено.

9.2. Методи дослідження

Всі засоби вимірювальної техніки та випробувальне обладнання, які були застосовані під час лабораторних випробувань, відповідають вимогам Закону України від 11.02.1998 №113/98-ВР «Про метрологію та метрологічну діяльність» (із змінами та доповненнями) [1].

Для дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників було відібрано 1 вид партії віскі за ДСТУ 4164:2003.

Таблиця 1

Результати дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників досліджуваних зразків віскі

Показник	Зразок №1
Зовнішній вигляд	Прозорий
Колір	Світло-бурштиновий
Смак і аромат	Легкий аромат, приправлений пряним деревом і солодкими нотками
Вміст спирту (міцність), % об	40
Повнота наливу	0,700

Оцінювання зовнішнього вигляду, кольору, запаху та смаку проводили органолептично згідно з ДСТУ 4164:2003 в світлому, добре провітреному приміщенні без сторонніх запахів. Вміст спирту (міцність) визначали за залежністю його концентрації від відносної густини розчину, яку встановлювали ареометричним методом за допомогою скляного спиртоміра при температурі 20°C. Згідно з ДСТУ 3297-95 міцність віскі має становити 45 %об. Міцність усіх досліджуваних зразків становить 40%об., що не відповідає вимогам стандарту, але відповідає даним маркування і характерно для купажованого віскі.

Повнота наливу згідно з вимогами ДСТУ 4164-2003 визначається за допомогою методу, який заснований на вимірюванні об'єму напою у споживчій тарі за допомогою колби з поградуваною горловиною.

Таким чином, за результатами дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників обраного зразку віскі встановлено, що він відповідає вимогам нормативних документів та товаротранспортній документації.

9.3. Результати дослідження

Ринкову вартість досліджуваного зразку віскі визначали як середню роздрібну ціну на ідентичний товар за даними Інтернет-джерел [11-13]. Таким чином, середня ринкова вартість досліджуваного зразку віскі

становить: зразок №1 – віскі “Jameson Irish Whiskey”, 40% об., 0,7 л (Ірландія) – 550 грн;

Отже, проведення товарознавчої експертизи віскі за обраними критеріями дозволяє встановити достовірність задекларованих відомостей про товар і є важливим етапом при визначенні ринкової вартості (ціни) товару при здійсненні його митного оформлення з метою правильності визначення митних платежів.

10. Висновок

Результати дослідження свідчать про те, що віскі відповідають вимогам Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» та ДСТУ 4164:2003.

Середня ринкова вартість досліджуваного зразку віскі становить: зразок №1 – віскі “Jameson Irish Whiskey”, 40% об., 0,7 л (Ірландія) – 550 грн;

11. Список використаних джерел

1. Про метрологію та метрологічну діяльність : Закон України від 11.02.1998 // Відомості Верховної Ради України. – 2015. - №113/98
2. Аналіз ринку імпортованих алкогольних напоїв (віскі і бренді) в Україні. – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-importnyh-alkogolnyh-napitkov-viski-i-brendi-v-ukraine>.
3. Віскі в Україні - частина 1 (класифікація, технологія виробництва, імпорт). – Режим доступу: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/viski-v-ukraine-chast-1-klassifikaciya-tehnologiya-proizvodstva-import.html>.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального: Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР (зі змінами). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів: Закон України від 06.12.2018 № 2639-VIII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text>.
7. Напої лікєро-горілчані. Технічні умови: ДСТУ 4257:2003. - [Чинний від 2004-01-01]. – К.: Держстандарт України, 2004. – 27 с.

8. Напої лікеро-горілчані. Правила приймання і методи випробування: ДСТУ 4164-2003. – [Чинний від 2004-01-01]. – К.: Держстандарт України, 2004. – 13 с.
9. Лікеро-горілчана промисловість. Терміни та визначення: ДСТУ 3297-95. – [Чинний від 2004-10-01]. – К.: УкрНДІспиртбіопрод, 2004. – 16
10. Коломієць Т. Методологічні засади визначення ринкової вартості товарів при товарознавчій експертизі / Т. Коломієць, Л. Черняк // Товари і ринки. - 2016. - № 1. - С. 86–96. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tovary_2016_1_11.
11. Інтернет- магазин Prom. – Режим доступу : <https://prom.ua/>.
12. Інтернет-магазин Rozetka. – Режим доступу: <https://rozetka.com.ua/>.
13. Інтернет-магазин Winestyle. – Режим доступу: <https://winestyle.com.ua/whisky/>.

Експерт(и):

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

**Начальник
експертного
підрозділу**

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

ПАСПОРТ ЕЛЕКТРОННОГО ПРОФІЛЮ РИЗИКУ

**ЕКСПЕРТНА КОМІСІЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ
ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ**

Дата затвердження

профілю ризику (ПР):

Дата затвердження

редакції ПР:

СУР

ПР діє з:

Редакція ПР діє з:

ПР діє до:

Профіль ризику № 1

– **Назва ПР: «Контроль країни походження віскі»**

- **Вид ПР:** електронний
- **Спосіб наповнення ПР:** центральний
- **Модуль АСАУР, до якого імплементується ПР:** модуль АСАУР при митному оформленні митної декларації

Області ризику:

- імпорт;
- неправильні дані про країну походження;
- заниження митних платежів.

Індикатори ризику:

<u>назва індикатора:</u>	<u>значення індикатора:</u>
1.Тип митної декларації (гр.1 МД)	ІМ 40
2.Код товару згідно з УКТЗЕД (гр.33 МД)	2208 30
3.Код пільги для Великої Британії, Ірландії, Німеччини (гр.36 МД)	410, 424
4.Код країни походження (гр. 34а МД)	Коди Великої Британії, Німеччини
5.Код сертифіката про походження товару форми EUR.1, декларації-інвойсу (гр. 44 МД)	0954, 7016

Оцінка ступеня ризику. Опис алгоритму обчислення. Інструктивні повідомлення до митних формальностей:

Профіль ризику спрацьовує, якщо за митною декларацією в режимі імпорту оформлюється товар за кодом згідно УКТЗЕД 2208 30 (віскі). Решта індикаторів контролює те, чи співпадає код застосованої до ввізного мита пільги, код країни походження та код документа, що підтверджує країну походження. Профіль дозволяє перевірити, чи правильно вказана інформація у графах 33, 36, 44 митної декларації та чи є достовірною інформація про країну походження.

Профіль ризику передбачає випадковий відбір з імовірністю 5%.

Профіль ризику формує повідомлення для інспектора: «Товар № 1. Можливе надання неправдивих даних про країну походження товару та використання митних пільг з метою ухилення від сплати ввізного мита. Здійснити перевірку документації на товар. За відсутності інформації провести митний огляд. У разі необхідності направити запит до відповідного підрозділу».

Форми та обсяг контролю:

код і назва митної формальності:		вид митної формальності:	поріг ступеня ризику:
109-4	Перевірка правильності визначення країни походження товарів	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
110-4	Витребування документів, які підтверджують країну походження товару	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
205-1	Проведення митного огляду з метою перевірки відповідності відомостей, зазначених на упаковці, маркуванні товару, відомостям, зазначеним у митній декларації та інших документах, поданих до митного оформлення	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику
205-1	Проведення митного огляду з метою перевірки відповідності відомостей, зазначених на упаковці, маркуванні товару, відомостям, зазначеним у митній декларації та інших документах, поданих до митного оформлення	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику
802-4	Направлення службової записки до підрозділу по контролю правильності визначення країни походження товарів з метою розгляду питання щодо направлення до компетентного органу, що видав документ про походження, або до компетентних організацій країни, зазначеної як країна походження товару, запиту про проведення	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику

	перевірки документів про походження товару чи надання додаткових	
<p>Максимальне значення негативної історії ПР: За січень-квітень 2021 року не було зафіксовано випадків про недостовірне декларування країни походження при імпорті віскі.</p> <p>Максимальне значення позитивної історії ПР:</p> <p>_____</p> <p>Причини незавершення митного оформлення, які враховуються при розрахунку негативної історії ПР:</p> <p>_____</p> <p>_____</p>		

Контактна особа за ПР:

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

Телефон: _____

Факс: _____

Особиста поштова скринька: _____

Відповідальний за наповнення ПР підрозділ: _____

Періодичність наповнення/оновлення ПР: _____

Керівник підрозділу
_____ (посада) _____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

Відповідальний за контроль ефективності ПР підрозділ: _____

Періодичність здійснення контролю ефективності ПР: _____

Строк здійснення контролю ефективності ПР: _____

Керівник підрозділу
_____ (посада) _____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

Посадова особа, яка розробила ПР:

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

Керівник підрозділу
_____ (посада) _____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

Аналітична довідка до профілю ризику №1
«Контроль країни походження віскі»»

Опис профілю ризику:

Опис ризику. Зміст проблеми: При ввезенні віскі на митну територію України в митному режимі імпорту можуть виникати ризики, пов'язані з країною походження даного товару. Це може призвести до зменшення задекларованої ціни товару, митної вартості та митних платежів в цілому.

Документи/підстави розроблення профілю ризику:

- Митний кодекс України;
- Доручення керівництва Департаменту адміністрування митних платежів.

Протиріччя. Причини виникнення ризику: Згідно з Митним тарифом України пільгова ставка на віскі (товарна підпозиція 2208 30 згідно з УКТЗЕД) складає 0%, а повна - 3,5 євро за 1 л 100% спирту. Відповідно до положень Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії ставки ввізного мита на віскі – 0%. Тобто, підтвердження країни походження має вирішальне при розрахунку ввізного мита та митних платежів. Причиною виникнення ризику є ймовірність надання недостовірних відомостей про країну походження віскі (зокрема, надання підроблених документів, що підтверджують країну походження), також можлива різниця в ціновій інформації, наданої виробниками товарів.

Оцінка наслідків ризику: стягнення митних платежів не в повному обсязі з причини зменшення розміру ввізного мита внаслідок незаконного отримання пільги по сплаті ввізного мита на умовах вільної торгівлі.

Пропоновані заходи мінімізації ризику: здійснити перевірку документів на товар, за відсутності інформації провести митних огляд, у разі необхідності направити запит до відповідного підрозділу, посилити контроль за правильністю визначення країни походження віскі.

Посадова особа, яка підготувала аналітичну довідку:

_____

(посада)

_____

(підпис)

_____

(П.І.Б.)

Керівник підрозділу

_____

(посада)

_____

(підпис)

_____

(П.І.Б.)

Додаток М

